

આજી સરગી	
1033	
ASHA ARCHIVES	

आभा सरूवाथि

1.033

ASHA ARCHIVES

॥ हे ॥

श्री गणेशाय नमः ॥ १ ॥ अथ नमो भगवते ॥ नमो भगवते ॥

क.

॥ १ ॥

वाच ॥ बहु ह्यपरमं लोके सर्वरक्षाकरं नृणां यन्म
कल्पचिदाख्यातं तन्मे वृद्धिदितानह ॥ १ ॥ बुद्धिवाच ॥
अस्ति गृह्यतमं विप्रसर्वभूतोपकारकं ॥ देव्या लुक् च
चंपुरा पंतक ॥ एवमहा मुने ॥ २ ॥ प्रथमं शैल उच्यते
द्वितीयं बुद्धिवाचिरिति ॥ तृतीयं चन्द्रघंटेति कुरु ॥ ३ ॥

॥ १ ॥

॥ १ ॥

चतुर्थकं ॥ ३ ॥ पंचमं स्कन्दमातेति सप्तकात्यायनीति
च ॥ सप्तमं कालरात्रीचमहागौरीतिचाष्टमं ॥ ४ ॥ नवमं
तिद्विहात्रीचनवदुर्गा ॥ प्रकीर्तिता ॥ उक्तान्येतानि ना
मानि बुद्धिवाचो वमहात्मना ॥ ५ ॥ अग्निना दह्यमानस्तु
शत्रुमध्यगतोररोग ॥ विषमे दुर्गमे वापि भयार्ताः शरण
गताः ॥ ६ ॥ न तेषां जायते किञ्चिदशुभं रणसंकटे ॥ ना

॥ हे ॥

॥ २ ॥

पदंतस्य पश्यामि शो क दुःख भय न हि ॥ ये लुभन्त्या
स्मृतान्न न ते यां वृद्धिः प्रजायते ॥ ये त्वां स्मरन्ति देवे शिरस्त
ते तान्न स शयः ॥ ७ ॥ प्रेत संस्था तु चा गुं ता वारा हाम हि वा स
ना ॥ ऐन्दु ॥ गजसवारू ॥ वैष्णवी गरुडशुना ॥ ९ ॥ माहेश्व
री वृषाकृता ॥ कौमारी शिविवाहना ॥ लक्ष्मीः ॥ पद्मासना
देवी ॥ पद्महस्ता हरिप्रिया ॥ १० ॥ श्वेतरूपधरा देवी ईश्वर

० क ०

रामः

॥ २ ॥

शिववाहना ॥ ब्राह्मी ॥ हंससमाकृता ॥ सर्वाभरणाभूषिता ॥
११ ॥ इत्येता मातरस्सर्वाः सर्वयोगसमन्विता ॥ नानाभर
णशोभा ॥ नाना रत्नोपशोभिता ॥ १२ ॥ दृश्यन्ते रथमा
कृता देवैः क्रोधसमन्विता ॥ शंखचक्रगदाशक्तिहस्तं च
मुसलायुधम् ॥ खेटकं तोमरं चैव परशुपाशमेव च ॥ १३ ॥
कुन्तायुधं विशूलं च शार्ङ्गमयुधमुत्तमं ॥ दैत्यानां देहना

॥ हे ॥ शायभक्तानामभयाय च ॥ १४ ॥ धारयन्त्यापुधानीत्यं दे ॥ ० क ॥
 ॥ ३ ॥ वानां च हस्ताय वै ॥ नमस्तेऽस्तु महारौदे महाद्यौरपराक्रमे
 ॥ १५ ॥ महाबले महोत्साहे महाभयाविनाशिनी ॥ त्रिहि
 मां देवि दुष्ये शेषशत्रूणां भयवर्हिनी ॥ १६ ॥ प्राच्यां रक्ष
 तु मामैन्दु आग्नेय्यामग्निदेवता ॥ दक्षिणेऽवतु वारा
 ही नैऋत्यां खड्गधारिणी ॥ १७ ॥ पृथ्व्यां वारुणी रक्षेत ॥ ३ ॥

वायव्यां मृगवाहिनी ॥ उदीच्यां पातु कैमारी ईशान्यां शूल
 धारिणी ॥ १८ ॥ ऊर्ध्वं च ह्यारिगमे रक्षेद्दधस्तां देवावीतथा
 ॥ एवं ह्यश्वि रक्षेच्चामुं शश्ववाहना ॥ १९ ॥ जयामे चा
 यतः पातु विजया पातु पृथुतः ॥ अजिता वामपाश्वरं
 दक्षिणे चापराजिता ॥ २० ॥ शिखा मुचोतिनी रक्षेद्दुर्मा मूर्ध्नि
 अवस्थिता ॥ मालाधरी ललाटे च भुवोरक्षेच्च सास्विनी ॥

॥ हे ॥ ॥ २१ ॥ त्रिनेत्राचक्षुर्गोर्मध्येयमघंराचनासिके ॥ संखिनी ॥ ॥ २२ ॥ कपोलौ कालि
 ॥ २३ ॥ चक्षुर्गोर्मध्येऽत्रयोर्द्वारवासिनी ॥ २४ ॥ नासिकायां सुगंधाचक्षुर्गो
 कारक्षेत्रे कर्णमूले तु शोकरी ॥ २५ ॥ अधरे चामृतकला जिह्वायां च सारस
 ॥ २६ ॥ अंतरे चामृतकला जिह्वायां च सारस
 ती ॥ २७ ॥ हंता नृपसत्तु कौमारी कंठे तु चंडिका ॥ २८ ॥ घटि
 कां चित्रघंटा च महामाया च तु लुके ॥ कामाक्षी चित्तु कं ॥ २९ ॥

रक्षेद्वाचं मे सर्वमंगला ॥ ३० ॥ ग्रीवायां भद्रकाली च प
 ॥ ३१ ॥ एवं त्रयोधनुर्धरी ॥ नीलगीवा वहिः कंठे नलिकां नलक
 चरी ॥ ३२ ॥ स्कंधयोः खड्गिनी रक्षेद्वाहमेव नु धारिणी ॥
 हस्तयोर्दक्षिणी रक्षेद्दंष्ट्रिका चांगुली शुच ॥ ३३ ॥ नखा च
 लेश्वरी रक्षेत्कुक्षौ रक्षेत्कुलेश्वरी ॥ ३४ ॥ स्तनौ रक्षेन्महादेवी
 ॥ ३५ ॥ शोकविनाशिनी ॥ ३६ ॥ हृदये तु लिता देवी उदरे शूल

॥ दे ॥ धारिणी ॥ नाभौ च कामिनी रक्षेद्दुष्टं गुह्येश्वरी तथा ॥ क ॥
 ॥ २५ ॥ पूतना कामिका मेढूगुदे महिषवाहिनी ॥ क ॥
 यां भगवती रक्षेद्भानुनी विन्ध्यवासिनी ॥ २६ ॥ जंघे
 महावलारक्षेत्सर्वकामप्रदायिनी ॥ गुल्फयोनी र
 सिंहा च पादपद्मे तु तेजसी ॥ २७ ॥ पादांगुलीषु श्रीर
 क्षेत्पादाधस्तालवासिनी ॥ नखान्दंष्ट्राकराली च कै ॥ २८ ॥

श्रीश्रोतोर्ध्वकेशिनी ॥ २९ ॥ रोमकूपेषु कोष्ठा रीतचचं
 वागीश्वरी तथा ॥ रक्तमज्जावसामांसान्यस्थिमेदांसि
 पार्वती ॥ ३० ॥ अश्रुणिकालरात्री च पित्तचमुकुटेश्व
 री ॥ पद्मावती पद्मके शोकफे च्छामणिस्तथा ॥ ३१ ॥
 ज्वालामुखी नसा जालमभेद्या सर्वसंधिषु ॥ शुक्रं वृत्तं
 शिमे रक्षेच्छायां ह्रस्वेश्वरी तथा ॥ ३२ ॥ अहंकारं मनी

॥ दे ॥ बुद्धिरक्षेन्मेधर्मधारिणी ॥ प्राणपात्रे तथा व्यानमुदा ० क ०
॥ ६ ॥ नंच समानकं ॥ ३६ ॥ वज्रहस्ता च मे रक्षे प्राणा कल्पं च
शोभना ॥ रसे रूपे च गंधे च शब्दे स्पृशे च योगिनी ॥ ३७ ॥
सत्वरजस्तमश्चैव रक्षेन्नाशयणी ॥ सदा ॥ आयूरक्षतुया
राही धर्मै रक्षतु वैस्त्ववी ॥ ३८ ॥ यशः कीर्तिश्च लक्ष्मी च धनं
नं विद्यां च किराणी ॥ गोत्रमिन्दुराणी मे रक्षेत्पशून्मे रक्षतु ॥ ३९ ॥

चरितके ॥ ४० ॥ पुत्रान् महा लक्ष्मीर्भार्यारक्षतु भैरवी ॥
पन्थानं सुपथारक्षेन्मार्गै रक्षेत्स करीतथा ॥ ४१ ॥ राजहारे
महा लक्ष्मी विजया सर्वतः स्थिता ॥ रक्षाहीनं तु यत्स्थानं
वर्जितं कवचेन तु ॥ ४२ ॥ तत्सर्वै रक्ष मे देवि जयन्ती पाप
नाशिनी ॥ पदमेकं नगं केतुयही चैव कुभमात्मनः ॥
४३ ॥ कवचेनाहतो नित्यं यत्र यवैव गच्छति ॥ तत्र तत्र

॥ ६ ॥ अथ लाभश्च विजयस्सर्वकामिक ॥ ४३ ॥ यं यं चिंतयते का ॥ क ॥
 ॥ ७ ॥ संततं तं प्राप्नोति निश्चितं ॥ परमैश्वर्यं मतुलं प्राप्य ते भूत
 तेषु मान् ॥ ४४ ॥ निर्भयोज्ञायते मर्त्यसंग्रामेषु पराजितः
 त्रैलोक्ये तु भवेत्पुण्यं कवचेनावृतं पुमान् ॥ ४५ ॥ इह तु हे
 व्या ॥ कवचं देवानामपि दुर्लभं ॥ यः पठेत्प्रयतो नित्यं वि ॥ रामः
 संध्यं श्रुत्वा चित ॥ ४६ ॥ दैवी कला भवेत्तस्य त्रैलोक्ये च ॥ ७ ॥

पराजितः ॥ जीवे हर्षं शतं सायं मपमृतुर्विवर्जितः ॥ ४७ ॥ नश्य
 न्ति व्याधयस्सर्वे तूला विस्फोटकादयः ॥ स्थावरं जंगमं चैव क
 त्रिमं चापि यद्विषमं ॥ ४८ ॥ अभिचारणीं सर्वाणि मंत्रयं
 त्राणि भूतले ॥ भूचरा रेचराश्चैव जलजाश्चोपदेशि
 काः ॥ ४९ ॥ सह जाकुलजा मालाङ्गाकिनी शाकिनी त
 था ॥ अंतर्निक्षिप्तचरा घोराङ्गाकिन्यंश्च महाबलाः ॥ ५० ॥

॥ दे ॥ ग्रहभूतपिशुनाचाश्रयक्षगन्धर्वराक्षसाः ॥ बहुराक्षसवेता ॥ क ॥
॥ ८ ॥ लाः कृष्णांशभैरवादयः ॥ ५१ ॥ नश्यन्तिदर्शनात्तस्य क
वचे हृदि संस्थिते ॥ मानो नर्मवेदाज्यंतो जौ वृद्धिकरं परम्
॥ ५२ ॥ यशसा वर्द्धते सोऽपि कीर्तिमणिरुत भूतले ॥ जपेत्
सप्तसतींचराणि कृत्वा तु कवचं पुरा ॥ ५३ ॥ यावद्द्रुम एतलं ध ॥ रामः
ते सौशैलवनकाननं ॥ तावन्निष्ठति मे हि न्यां समातिः पुत्र ॥ ८ ॥

वोत्रिकी ॥ ५४ ॥ देहान्ते परमं स्थानं यत्सुरैरपि दुर्लभम्
प्राप्नोति पुरुषो नित्यं महामाया प्रसादतः ॥ ५५ ॥ लभते
परमं रूपं शिवेन सह मोदते ॥ ५६ ॥ ॥ शिववासाख्यरा
गोहरीहरविरचितं देवीकवचं समाप्तं ॥ १ ॥ ॐ नमः शशि
कायै ॥ ॥ जयन्ती मङ्गला काली भद्रकाली कपालिनी
दुर्गाक्षमा शिवाधात्री स्वाहा स्वधानमोऽस्तुते ॥ १ ॥

॥ अ ॥ जयत्वंदेविचासुरा जयभूतार्तिहा विरा ॥ जयसर्वगतेदे • स्तो •
॥ १ ॥ विकालरात्रिनमोऽस्तुते ॥ २ ॥ मधुकेयवविद्याविविधातव
रदेनमः ॥ रूपंदेहिजयन्देहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ३ ॥
महियासुरनिर्णासिभक्तानांमुखदेनमः ॥ रूपंदेहिज
यंदेहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ४ ॥ रक्तबीजवधेदेविचं
रामराउविनाशिनी ॥ रूपंदेहिजयन्देहियशोदेहिद्विषो ॥ ५ ॥

जहि ॥ ५ ॥ अभंस्मेवनिअंभस्यधस्त्राक्षस्यचमर्दिनी ॥ रूपं
देहिजयंदेहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ६ ॥ वंदितांघ्रियुगे
देविसर्वसौभाग्यदायिनी ॥ रूपंदेहिजयन्देहियशोदे
हिद्विषोजहि ॥ ७ ॥ अचिंत्यरूपचरितेसर्वशत्रुविनाशि
नी ॥ रूपंदेहिजयन्देहियशोदेहिद्विषोजहि ॥ ८ ॥ नते
स्मसर्वदाभक्त्याचरिउकेदुरितापहे ॥ रूपंदेहिजयन्दे

॥ ७९ ॥ हियशोदेहिद्विद्योजहि ॥ ९९ ॥ सुवद्वोभाक्तिपूर्वत्वांचंदि ॥ ८० ॥
॥ १०० ॥ केव्याधिनाशिनि ॥ रूपंदेहिजयंदेहियशोदेहिद्वि
द्योजहि ॥ १०१ ॥ चंडिकेसततंयेत्वामर्चयन्तीहभक्ति
रूपंदेहिजयंदेहियशोदेहिद्विद्योजहि ॥ १०२ ॥ देहिसौभाग्य
मारोग्यंदेहिमेपरमंसुखं ॥ रूपंदेहिजयंदेहियशोदेहि
द्विद्योजहि ॥ १०३ ॥ विधेहिद्विषतांनाशंविधेहिवलमुच्चैः ॥ १०४ ॥

रूपंदेहिजयंदेहियशोदेहिद्विद्योजहि ॥ १०५ ॥ विधेहि
देविकल्पाणिविधेहिपरमांश्रियं ॥ रूपंदेहिजयंदेहि
यशोदेहिद्विद्योजहि ॥ १०६ ॥ सरासुरशिरोरत्ननिघृष्टचर
णोऽविके ॥ रूपंदेहिजयंदेहियशोदेहिद्विद्योजहि ॥ १०७ ॥
विद्यावन्तंयशस्वन्तंलक्ष्मीवन्तंजनंकुरु ॥ रूपंदेहिज
यंदेहियशोदेहिद्विद्योजहि ॥ १०८ ॥ प्रचरादेत्सदर्पघ्नेचंडि

॥ अ ॥ के प्रणतायमे ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषोजहि ॥ १० ॥
॥ ११ ॥ ॥ ११ ॥ चतुर्भुजे चतुर्वक्त्रं संसृते परमेश्वरी ॥ रूपं देहि जयं
देहि यशो देहि द्विषोजहि ॥ १२ ॥ कृत्स्नेन संसृते देवि शश्व
दुक्त्या सदां विके ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषोजहि
॥ १३ ॥ हिमाचलसुतानाथ संसृते परमेश्वरी ॥ रूपं दे
हि जयं देहि यशो देहि द्विषोजहि ॥ १४ ॥ इंद्राणीपति ॥ १५ ॥

सद्भाष पूजिते परमेश्वरी ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्विषो
जहि ॥ १६ ॥ देवि प्रचंडोर्देउदैत्यदर्पविनाशिनी ॥ रूपं देहि
जयं देहि यशो देहि द्विषोजहि ॥ १७ ॥ देवि भक्तजनोद्भा
सहन्तानन्दोदयेऽम्बिके ॥ रूपं देहि जयं देहि यशो देहि द्वि
षोजहि ॥ १८ ॥ पत्नी मनोरमां देहि मनोवृत्तानुसारिणी म
तारिणी दुर्गं संसारसागरस्य कुलोद्भवा ॥ १९ ॥ इहं लोचं प

॥ १० ॥ ठित्वा तु महा स्तोत्रं पठेन्नरः ॥ स तु सप्त सती संख्या च मात्रे ॥ ११ ॥
॥ १२ ॥ तिसं पदां ॥ १२ ॥ इति मार्कंडेय पुराणे उवाच ॥ १३ ॥ स्तोत्रं श्रुत्वा धूम्रः ॥
॥ १४ ॥ नमः शंङ्किकायै ॥ मार्कंडेय उवाच ॥ विभुं ह्यज्ञानदेहाय
त्रिवेदी दिव्य चक्षुषे ॥ श्रेयः प्राप्ति निमित्ताय नमस्सोमा ईधा
शो ॥ १५ ॥ सर्वमेतद्विजानीया नमंत्राणां मपि कीलकं ॥ सोऽपि ॥ १६ ॥
क्षेममवाप्नोति सततं जायते तत्परः ॥ १७ ॥ सिद्धं तु चाटनादी ॥ १८ ॥

निवसन्नि सकलान्यपि ॥ एतेन लुप्ततां देवीं स्तोत्रमात्रेण
सिद्धतिः ॥ १९ ॥ नमंत्रं नीषधंतत्र न किंचिदपि विचिन्ते ॥ वि
ना जाप्येन सिद्धे तसर्वं मुञ्चाटनादिकं ॥ २० ॥ समग्राणां पवि
सिद्धन्ति लोकशंका मिमांहरः ॥ कृत्वा निमंत्रयामास स
र्वमेव मिदं शुभं ॥ २१ ॥ स्तोत्रं वै चंडिकायास्तु तच्च गुप्तं चकार स
समाप्नोति सुपुत्रं पेनतां यथा वन्नि यंत्राणां ॥ २२ ॥ सोऽपि क्षेम

॥ ॐ ॥ मवाप्रोतिसर्वमेवनसंशयः ॥ कृत्वायांवाचतुर्दश्यामष्टमं ॥ स्तो ॥
॥ १३ ॥ वासमाहितः ॥ ७ ॥ दृष्टातिप्रतिगृह्णातिनान्यथेषाप्रसि
द्ध्यति ॥ इत्थंरूपेणार्कालेनमहादेवेनकीलितम् ॥ ८ ॥ योनि
कीलाविधायैनांनित्यंजपतिसंस्तु ॥ ९ ॥ प्रसिद्धः सगरास
सोपि गंधर्वो जायतेनरः ॥ १० ॥ नचैवाप्यन्तस्तस्यभयंक्व ॥ ११ ॥
पिहिजायते ॥ नापमृत्युवशंयातिमृतोमोक्षमवाप्नुयात् ॥ १२ ॥

॥ १३ ॥ हात्वाशारभ्यकुर्वीतनकुर्वीरोगविनश्यति ॥ ततो
हात्वेवसंपन्नमिदंशारभ्यतेबुधैः ॥ १४ ॥ सोभाग्पादिच
यत्किंचिदुत्पत्तेललनाजने ॥ तत्सर्वंत्वत्प्रसादेनतेन
जाप्यमिदंशुभम् ॥ १५ ॥ शनैरुजप्यमानेस्मिन्स्तोत्रे
संपन्निरुच्चकैः ॥ भवत्येवसमग्रापिततःशारभ्यमेवतत् ॥
१६ ॥ ऐश्वर्यंयत्प्रसादेनसौभाग्यारोग्यसंपदः ॥ शुभहानिः

॥ न ॥ परोमोक्षः स्तूयते सान किं जने ॥ १४ ॥ इति मन्त्रः ॥ वि०
 ॥ १४ ॥ कीलकलोचनं ॥ ३ ॥ श्रीगणपतिर्नमः ॥ ॐ अ
 स्प्रीनवारी मंत्रस्य ब्रह्मविष्णुरुद्र ऋषयः ॥ गायत्रि
 षिगणुष्टु कंदोसि ॥ श्रीमहाकाली महालक्ष्मी महास
 रस्वती देवता ॥ रं वीजं ॥ ह्रीं शक्तिः ॥ क्लीं कीलकं ॥ श्रीम
 हाकीली महालक्ष्मी महासरस्वती प्रीत्यर्थं जपे विनियोगः ॥ १४ ॥

गः ॥ ब्रह्मविष्णुरुद्र ऋषिभ्यो नमः शिरसि ॥ गायत्रि षिगण
 उष्टु कंदोभ्यो नमः मुखे ॥ महाकाली महालक्ष्मी महास
 रस्वती देवताभ्यो नमः हृदि ॥ रं वीजं नमः गद्ये ॥ ह्रीं श
 क्तये नमः पादयोः ॥ क्लीं कीलकाय नमः नाभौ ॥ इति मू
 लेन करो संशोभ्य ॥ ॐ ह्रीं अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥ ॐ ह्रीं तर्जनीभ्यां
 नमः ॥ ॐ क्लीं मध्यमाभ्यां नमः ॥ ॐ वासुंदायै अनामिका

॥ न ॥ भ्यांनमः ॥ ॐ विचेकनिष्टिकाभ्यांनमः ॥ ॐ ऐं ह्रीं क्लीं चा ॥ वि०
 ॥ १५ ॥ मुंताये विचेकरतलकरपट्टाभ्यांनमः ॥ एवं हृदयादि ॥ ततो
 ॥ क्षरन्मासः ॥ ॐ ऐं नमः शिरवायां ॥ ॐ ह्रीं नमः दक्षिणानेत्रे
 ॐ क्लीं नमः वामनेत्रे ॥ ॐ चां नमः दक्षिणकर्णे ॥ ॐ मुं न
 मः वामकर्णे ॥ ॐ ह्रीं नमः दक्षिणनासायां ॥ ॐ ऐं नमः ॥ ॥ १५ ॥
 वापनासायां ॥ ॐ विं नमः मुखे ॥ ॐ ह्रीं नमः गृध्रे ॥ एवं ॥ १५ ॥

विन्मत्पा एवारंमूलेन व्यापकं कुर्यात् ॥ ॐ ऐं प्राचेनमः
 ॐ ऐं आग्नेयेनमः ॥ ॐ ह्रीं दक्षिणायामेनमः ॥ ॐ ह्रीं नैर्ऋ
 त्येनमः ॥ ॐ क्लीं प्रतीयेनमः ॥ ॐ क्लीं वायवेनमः ॥ ॐ
 चां मुंताये उद्दीयेनमः ॥ ॐ चां मुंताये हृदयान्मेनमः ॥ ॐ
 ऐं ह्रीं क्लीं चां मुंताये विचे उद्दीयेनमः ॥ ॐ ऐं ह्रीं क्लीं चां मुं
 ताये विचे भूमेयेनमः ॥ अथ ध्यानं ॥ खड्गचक्र गद्ग

॥ रा ॥ चापपरिधानशूलं भुजुंशी शिरः शंखं संदधतीं करौ सि
॥ ३६ ॥ नयनां सर्वौद्भूया हृतां ॥ नीलाशुभ्रुतिमास्यपाददृशकं
सेवेमेहा कालिकां यामस्तौ त्वपिते हरो कमलजोरुतुम
धुं कैरभं ॥ ३॥ अक्षसम्पत्तुं गद्गदकुलिशं पप्रंधनुः कु
टिकां दंडं शक्तिमसिंच चर्मजलजं घण्टासुराभाजनं ॥ ॥ रामः
शूलं पाशमुदर्शने च दधतीं हस्तैः प्रसन्नाननां सेवे सैरि ॥ ३६ ॥

मर्दिनीमिहमहालक्ष्मीं सरोजस्थितां ॥ २॥ घंटां शू
लहस्तानि शंखमुसले चक्रं धनुः सायकं हस्ताब्जोदध
तीं घनां विलसच्छीतां शतुत्पप्रभां भोगी देहसमुद्भ
वां त्रिनयनामाधारभूतां महापूर्वा मन्त्रसरस्वती म
नुभजे च्छुभादिदेव्यादिर्नीं ॥ ३॥ अष्टोत्तरशतसंख्या
यामंत्रराजं जपेत् ॥ शतिनवार्णा विधिः ॥ अथ रात्रि

॥ ४ ॥ सक्तं ॥ विश्वेश्वरीं जगद्वात्रीं स्थितिं संहारकारिणीं ॥ ४ ॥
॥ ११ ॥ निद्रां भगवतीं विहोतुलां तेजसः प्रभु ॥ १ ॥ ब्रह्मो
वाच ॥ त्वं स्वाहा त्वं स्वधा त्वं ह्रिवय एकारस्वरात्मि
का मुधा त्वमक्षरं नित्ये विधामात्रात्मिका स्थिता ॥ २ ॥
अर्धमात्रा स्थिता नित्यायानुच्चार्या विशोषतः ॥ त्वं ॥ त्वं ॥
मेतसं ध्याता वित्री त्वं देवि जननी परा ॥ ३ ॥ त्वयेतद्वा ॥ ११ ॥

यं ते विश्वं त्वयेतत्सृज्यते जगत् ॥ त्वयेतत्पाल्यते देवी
त्वमत्स्यंते च सर्वे देवा ॥ ४ ॥ विसृष्टे सृष्टिरूपा त्वं स्थि
तिरूपा च पालने ॥ तथा संहतिरूपां ते जगतो स्पृज्य
न्मये ॥ ५ ॥ महाविद्या महामाया महामेधामहास्मृ
तिः ॥ महामोहा च भवती महादेवी महासुरी ॥ ६ ॥ प्र
कृतिरूपा च सर्वस्य गुणत्रयविभाविनी ॥ कालरवि

॥ ४ ॥ मंहरात्रिर्माहरात्रिशुद्धाहरण ॥ १ ॥ त्वं श्रीस्त्वमीश्वरी ॥ २ ॥
॥ १८ ॥ त्वं श्रीस्त्वंबुद्धिर्वोच्चलक्षणा ॥ लज्जापुष्टिस्तथातुष्टि
स्त्वं शांतिः शांतिरेव च ॥ ३ ॥ खड्गिणी शूलिनी घोरा ग
हिनी चक्रिणी तथा ॥ शंखिनी चापिनी वाणाशुश्रू
शपरिघाशुधा ॥ ४ ॥ सौम्या सौम्यतरा शेष सौम्ये
भ्यस्त्वन्ति सुंदरी ॥ परा पराणां परमात्ममेव परमेश्वरी ॥ १८ ॥

श्री ॥ १० ॥ यच्च किंचित्कचिद्वस्तु सहस्रद्वारविलात्मीके
तस्य सर्वस्य याशक्तिः सा त्वं किं स्तूयसे सदा ॥ ११ ॥ य
या त्वया जगत्स्रष्टा जगत्पात्यनियो जगत् ॥ सोऽपि नि
द्रावशं नीतः कस्त्वां स्तोतुमिहेश्वर ॥ १२ ॥ विष्णुः शरीर
ग्रहणमहमीशान एव च ॥ कारितास्ते यतो न त्वां क
स्तोतुं शक्तिमान् भवेत् ॥ १३ ॥ सा त्वमित्थं प्रभावैः स्वेक

॥ स ॥ घोरागहिनीचक्रिणीतथा ॥ शंखिनीचापिनीवारणा ॥ न्या ॥
॥ २० ॥ भुवुंतीपरिघायुधा ॥ ~~अंगुली~~ ~~भानमः~~ ॥ शूलेनपा
हिनीदेवीपाहिखड्गेनचात्तिके ॥ ~~चक्रिणी~~ ~~भानमः~~ ॥ पा
हिचापज्यानिःस्वनेनच ॥ ~~तर्जनी~~ ~~भानमः~~ ॥ प्राच्यांर
क्षप्रतीभांचचंडिकेरक्षदक्षिणे ॥ भ्रामरीनात्मश
लसाउत्तरस्यांतथेश्वरी ॥ ~~मध्या~~ ~~भानमः~~ ॥ सौ

म्यानियानिरूपाणित्रैलोक्येविचरंतिते ॥ यानिच
त्पर्थंघोराणितैरक्षास्मास्तथाभवं ॥ ~~अंगुली~~ ~~भानमः~~ ॥
~~भानमः~~ ॥ खड्गशूलगदाहीनियानिचास्त्राणितेति
के ॥ करपद्मवसंगीनितैरस्मांरक्षसर्वतः ॥ ~~कनि~~
~~हिनी~~ ~~भानमः~~ ॥ सर्वस्वरूपेसर्वशेसर्वशक्तिसमा
निते ॥ भयेभ्यस्त्राहिनीदेविदुर्गदेविनमोऽस्तुते ॥

॥ ४ ॥ कस्तलकरपद्माभ्यां नमः ॥ ~~स्वस्ति~~ स्वस्ति ॥ ॥ ५ ॥
 ॥ २१ ॥ शूलिनीघोरा ॥ ~~हस्ताभ्यां नमः~~ ॥ शूलैः पाहिनी
 देवी ॥ ~~शिवसेवा~~ ॥ प्राच्यां रक्षप्रतीत्या च ॥ ~~शिव~~
~~सायक~~ ॥ सोम्या निरुपाणि ॥ ~~कवचाय~~ ॥ ॥
 खड्गशूलगदादीनि ॥ ~~नेत्राभ्यां नमः~~ ॥ सर्वस्व ॥ ॥ २२ ॥
 पे सर्वेश ॥ ~~शिवसेवा~~ ॥ अथ अर्चना ॥ विप्रहाम ॥ ॥ २३ ॥

समप्रभां मृगपतिस्कंधस्थितां भीषणां कन्याभिरुकर
 वालखिलैर्विलसद्भुक्ताभिरासेविता ॥ हस्ते श्वक्रधरा
 लिखेत्विशिखांश्चापं गणतर्जनीं विमाराणां मनला
 मिकां शशिधरां दुर्गां त्रिनेत्रां भजे ॥ ॥ ॥ इति अर्चना ॥
 प्रथमं च त्रिसप्त ॥ बुधना त्रयि ॥ महाकालीदेवता
 ॥ गायत्री छंदः ॥ नंदारुक्तिः ॥ सक्तं सति कावीजं ॥

॥ स ॥ अग्निसत्त्वं ॥ ऋग्वेदः स्वरूपं ॥ श्रीमहाकालीप्रित् ॥ ॥ ॥
॥ २२ ॥ र्थप्रथमचस्त्रिजपेविनियोगः ॥ खड्गचक्रगद्देष्टुच
पपरिधान्शूलं भुजं डीं शिरः संखं संदृधतीं करौस्त्रि
नयनां सर्वांगभूषाहृतां ॥ नीलाश्रमघुतिमास्य
पादशकांसेवेमहाकालिकां वामसोत्सवपित्त ॥ ॥
हरेकमलजोहंतं मधुकैटभं ॥ ३ ॥ समाप्त ॥ ॥ २२ ॥

स०

॥ १ ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ सावर्गिस्तूर्यतन
योमनुः कथ्यते ह्यसः ॥ निशामयत दुत्पत्तिं विलसद्ग
तोमम ॥ २ ॥ महामाया नुभावेन यथामन्वन्तराधिपः ॥
सर्वभूवमहाभाग सावर्गिस्तनयोरवे ॥ ३ ॥ स्वर्गोच्चैः
तरे पूर्वम्वैत्रवंशसमुद्भवः ॥ सुरधोनाम राजा भूत्समस्ते
क्षितिमंडले ॥ ४ ॥ तस्य पालयतः सम्पक्पुजाः पुत्रानि

० अ०

१

समः

॥ १ ॥

वैरसान् ॥ वभूवुः शत्रवो भूषाः कोलाविध्वंसिनस्तदा ॥ ५ ॥
तस्य तैरभवद्युद्धमतिप्रबलहंदिनः ॥ नूनैरपि सतैर्युद्धैर्को
लाविध्वंसिभिर्जितः ॥ ६ ॥ ततः स्वप्रमाया तोनिजदेशाधि
पोभवत् ॥ आक्रान्तस्समहाभागस्तेस्तदाप्रवलारिभिः ॥ ७ ॥
॥ अमात्यैर्वीलिभिर्दुष्टैर्दुर्वलस्य दुस्सभिः ॥ कोशेवल्लं
चापहतं तत्रापि त्वपरेततः ॥ ८ ॥ ततो मृगया व्याजेन

॥ १ ॥ हतस्वाम्यसभूपतिः ॥ एकाकी हयमारुह्य जगाम गह ॥ अ ॥
 ॥ २ ॥ नवननं ॥ १ ॥ सतत्राश्रममद्राक्षीद्विजवर्यसमेधसः ॥ १ ॥
 शान्तश्चापदाकीर्णमुनिशिष्योपशोभितं ॥ १० ॥ तस्थौ
 कंचित्सकालंच मुनिना तेन सत्कृतः ॥ इतश्चेतश्च विच
 रंस्तस्मिन्मुनिवराद्यमे ॥ ११ ॥ सोचिंतयत्तदा तत्र ममत्वा
 कृष्टचेतनः ॥ मत्पूर्वैः पालितं पूर्वमया हि नंपरं हित ॥ १२ ॥

त् ॥ १२ ॥ मद्भूतैस्ते रस हृत्ते धर्मतः पात्यते न वा ॥ न जाने
 सप्रधानो मे शररुती सदा महः ॥ १३ ॥ मम वै रिव शंयात
 कान्मोगानुपलप्यते ॥ ये ममानुगतानि त्वंप्रसादधन
 भोजनैः ॥ १४ ॥ अनुवृत्तिं ध्रुवं ते च कुर्वन्त्यन्यमहिभृतां ॥ अ
 सम्यग्व्ययशीतैस्ते कुर्वन्ति शतं तव्ययं ॥ १५ ॥ संचिंतः
 सोतिदुःखेन क्षयं को शो गमिष्यति ॥ एतच्चान्यच्च सत

॥ स ॥ तंचिंतयामास पार्थिवः ॥ १६ ॥ तत्र विप्राश्च माभ्यासे वैश्वपमे ॥ अ०
 ॥ ३ ॥ कंदर्पसिः ॥ स पृथक्तेन कस्त्वं भो हेतुश्चागमनेऽत्रकः ॥ १
 ॥ १७ ॥ स शोक इकस्मात्वं दुर्मना इवलस्पसे ॥ इत्याकर्ण्यैव
 च सत्सभ्यपतेः प्रणयो हितं ॥ १८ ॥ प्रत्युवाच स तं वैश्वपः प्रश्न
 यावनतो नृपं ॥ वैश्वप उवाच ॥ २० ॥ समाधिर्नाम वैश्वपो हनु
 त्पं नो धनिनां कुले ॥ २१ ॥ उवाचैर्निरस्तश्च धनलोभाद् ॥ ३ ॥

साधुभिः ॥ विहीनश्च धनैर्दोरेः प्रवैरा हाय मे धनं ॥ २२ ॥
 वनसभ्यागतो दुःखी निरस्तश्चाप्रबंधुभिः ॥ सो हं न वे
 मिपुत्राणां कुशलाकुशलात्मिकां ॥ २३ ॥ प्रवृत्तिं स्व
 जनानां च दाराणां चावसंस्थितः ॥ किं नु ते यां गृहेक्ष्ये
 ममक्षेमं किं नु सांप्रतं ॥ २४ ॥ कथं ते किं नु सदृशः दुर्ध
 नाः किं नु मे सुताः ॥ २५ ॥ एतो वाच ॥ २६ ॥ ये निरस्तो भ

॥ म ॥ वां ह्युर्ध्वे पुत्रदारादिभिर्धनैः ॥ २७ ॥ तेषु किं भवतस्ते ॥ अ०
 ॥ ४ ॥ ह मनुवधातिमानसं ॥ २८ ॥ वैष्णवाच्च ॥ २९ ॥ एवमेत
 पया प्राह भवानस्मद्रतं वचः ॥ ३० ॥ किं करोमि न व
 धाति मम निष्ठुरतां मनः ॥ ये संसृज्य पितृस्नेहं धनलु
 धैर्निराकृतः ॥ ३१ ॥ पतिः स्वजन हार्दं च हार्दिं स्वेव मे म
 नः ॥ किमेतन्नाजानामि जानन्नपि महामते ॥ ३२ ॥ य ॥ ४ ॥

त्वे म प्रवरां चित्तं विगुरोऽपि वंधुषु ॥ तेषां कृते मे निः
 श्वासो होर्मनस्यं च जायते ॥ ३३ ॥ करोमि किं यन्न मनस्ते
 व्यप्रतिष्ठुरं ॥ ३४ ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ ३५ ॥ ततस्ते
 सहितौ विप्रतं मुनिं समुपस्थितौ ॥ ३६ ॥ समाधिर्नाम वै
 श्वपाऽसौ स च पार्थिव सत्तमः ॥ कृत्वा तु तौ यथान्यायं य
 थार्हं नो न संविदं ॥ ३७ ॥ उपविष्टौ कथाकाश्चिच्चक्रुर्वै

॥ स ॥ उपपार्थिवो ॥ ३८ ॥ राजोवाच ॥ ३९ ॥ भगवंस्त्वा महं प्रष्टु ॥ ० अ-
॥ ५ ॥ मिच्छाम्येकं वदस्व ततः ॥ ४० ॥ दुःखा यद्यन्मे मनसः स्वचि-
न्ता यत्तत्तां विना ॥ मम त्वंगत राज्ञ्यस्य राज्ञ्यां गोष्ठ्यपिलेख-
पि ॥ ४१ ॥ जानतोऽपि यथाज्ञस्य किमेतन्मुनिसत्तम ॥ अ-
यंच निष्कृतः प्रवेः हारैर्मृत्यौ स योजितः ॥ ४२ ॥ स्वजने-
न च संत्यक्तः स्रेष्ठः हर्षितथाप्सति ॥ एवमेव तथा हंच ह ॥ ५ ॥

वप्यस्य तदुःखितो ॥ ४३ ॥ दृष्ट्वोद्येऽपि विषये मम त्वाक-
ष्टमानसो ॥ तत्किमेतन्महाभाग यन्मोहो ज्ञानिनोऽपि-
॥ ४४ ॥ ममास्य च भवत्येषा विवेकांधस्य मूढता ॥ ४५ ॥ अ-
विरुवाच ॥ ४६ ॥ ज्ञानमस्ति समस्तस्य जंतोर्विषयगोचरे-
॥ ४७ ॥ विषयाश्च महाभागाः तैश्चैवं दृश्य कथं कथं हि-
वांधाः प्राणिनः केचिद्वा बांधास्तथापरे ॥ ४८ ॥ के-

॥ स ॥ चिद्दिवातथा रात्रौ प्राणिनस्तुल्यदृष्टयः ॥ ज्ञानिनो मनु ॥ अ०
 ॥ ६ ॥ जास्यत्वं किं न ते न हि केवलं ॥ ४२ ॥ यतो हि ज्ञानिनस्त
 र्वे पशुपक्षिमृगादयः ॥ ज्ञानं च तन्मनुष्याणां यज्ञेयां
 मृगपक्षिरागो ॥ ४३ ॥ मनुष्याणां च यज्ञेयां तुल्यमन्यत्वं
 योभयोः ॥ ज्ञानेऽपि सति रूपा न्यतंगच्छावकां च य ॥ रामः
 ॥ ४४ ॥ करामोक्षादता न्मोहात्पीड्यमानानपि सुधा ॥ ६ ॥

प२

मानुषा मनुजा व्याघ्रा साभिलाषा सुतात्यति ॥ ४५ ॥ लोभा
 त्युपकाराय न चेतान् किं न पश्यति ॥ तथापि ममता
 वर्ते मोहगर्ते निपातिता ॥ ४६ ॥ महामाया प्रभावे रासंसा
 रस्थिति कारिणा ॥ तन्नात्र विस्मयः कार्यो योगनिद्रा ज
 गत्पते ॥ ४७ ॥ महाया हरे श्रेयास्तया संमोह्यते जगत् ॥ ज्ञा
 निनामपि चेतांसि देवी भगवती हि सा ॥ ४८ ॥ बलादाकृ

॥ त ॥ अमोहायमहामायाप्रयच्छति ॥ तथा विसृज्यते विश्वं ॥ अ०
 ॥ ७ ॥ जगदेतच्चराचरं ॥ १६ ॥ सैषा प्रसन्नावरदानृणां भवति मु
 क्तये ॥ सा विद्या परमा मुक्तेर्हेतुभूता सनातनी ॥ १७ ॥ स
 सोऽराचधहेतुश्च सैव सर्वेश्वरेश्वरी ॥ १८ ॥ राजोवाच ॥ १९
 ॥ भगवन्काहिमा देवी महामाये तियां भवान् ॥ २० ॥ व
 दीति कथमुत्पन्ना सा कर्मास्माश्च किं हि ज ॥ यत्प्रभावा ॥ ७ ॥

च सा देवी यत्स्वरूपा यदुद्भवा ॥ २१ ॥ तत्सर्वं श्रोतुमिच्छामि त्व
 न्नो ब्रह्मविदां वर ॥ २२ ॥ अथिरुवाच ॥ २३ ॥ नित्येव सा जगन्म
 र्तिता या सर्वमिदं ततं ॥ २४ ॥ तथा पितृसमुत्पत्तिर्विदुधाश्च
 यतां मम ॥ देवानां कार्यं सिद्ध्यर्थं माभिर्भवति सा यदा ॥ २५
 उत्पन्नेति तदा लोके सानित्याप्पमिर्धायते ॥ योगनिद्राय
 दा विसृज्य जगत्पेकार्णां वीकृते ॥ २६ ॥ आसीर्यं शोयमभजत्

॥ स ॥ कल्पान्तैर्भगवान्प्रभुः ॥ तदा द्वावसुरौ घोरो विख्यातौ मधुकैः ॥ अ०
 ॥ ६७ ॥ विष्णु कर्णमलोद्गतौ रुरुं बुद्ध्या रामचनौ ॥ सना
 भिकमले विष्णोः स्थितौ बुद्ध्या प्रजापतिः ॥ ६८ ॥ दृष्ट्वा तावस
 रौ चोद्यौ प्रसुप्तं च जना दैनं ॥ तुष्टावयौ गनिद्वंता मेकाग्रह
 दयः स्थितः ॥ ६९ ॥ विबोधनार्थं यदहरेर्हरेनेत्रकृतालय
 विम्वेश्वरी जगद्गात्री स्थितिं संहारकारिणी ॥ ७० ॥ निद्रुभग ॥ ८ ॥

वतीं विष्णो रुरुलांते जसः प्रभु ॥ ७१ ॥ बुद्ध्या च ॥ ७२ ॥
 त्वं स्वाहा त्वं स्वधा त्वं हिवयदूकारः स्वरात्मिका ॥ ७३ ॥ तु
 धात्वमक्षरे नित्ये त्रिधा मात्रात्मिका स्थिता ॥ अर्धमा
 त्रा स्थिता नित्याया नुच्चार्या विशोयतः ॥ ७४ ॥ त्वमेव सं
 ध्यासा विधी त्वं देवी जननी परा ॥ तयैतद्वार्यते विश्वं त्वयै
 तत्सृज्यते जगत् ॥ ७५ ॥ त्वयै तत्प्राप्तं ते देवितमत्स्यं ते च

॥ न ॥ सर्वदा ॥ विसृष्टौ सृष्टिरूपात्वं स्थितिरूपा च पालने ॥ ११ ॥ अ०
 ॥ १२ ॥ तथा संहतिरूपांते जगतो स्पृजगन्मये ॥ महाविष्यामहा
 मायामहामेधामहास्मृतिः ॥ १३ ॥ महामोहा च भवती म
 हादेवी महासुखी ॥ प्रकृतिस्त्वं च सर्वं स्पृगुणत्रयविभावि
 नी ॥ १४ ॥ कालरात्रिर्महारात्रिर्मोहराविश्वदाकरणा ॥ त्वं ॥ रामः
 श्रीस्त्वमीश्वरी ॥ त्वं ह्रीस्त्वंबुद्धिर्वो धलक्षणा ॥ १५ ॥ लज्जा ॥ १६ ॥

हिस्रथानुष्टिस्त्वं शान्तिः शान्तिरेव च ॥ खड्गिनी मूलिनी
 घोरागदिनी च किरणी तथा ॥ १७ ॥ शान्तिनी चापिनी
 वाराभुशुंरी परिघायुधा ॥ सोम्या सोम्यतरा शोभो सो
 म्येभ्यस्त्वति सुंदरी ॥ १८ ॥ परापराणां परमात्ममेव पर
 मेश्वरी ॥ यच्च किंचित्कुचिदनुसदसद्धारिविलात्मिके ॥
 १९ ॥ तस्मै सर्वं स्पृया शक्तिस्मात्वं किं नूयसे सदा ॥ य

॥ ६ ॥ पात्वा जगत्स्रष्टा जगत्वा तान्नियोजगत् ॥ ८३ ॥ सोपिति ॥ अ०
 ॥ ७० ॥ दावसंतीत कस्त्यास्तोतुमिहेश्वर ॥ विष्णुः शरीरगृहण
 महमीशान एव च ॥ ८४ ॥ कारितास्ते यतो तत्त्वा कस्तोतु
 शक्तिमान्भवेत् ॥ सात्वमित्थं प्रभावेः स्वेरुदारैर्देविसंस्तु
 ता ॥ ८५ ॥ मोहयेतौ दुराधर्मावसुरौ मधुकैः पद्भौ ॥ प्रबोधं च ॥ सप्तः ॥
 जगत्स्वामी नीयता मयुतो तत्तु ॥ ८६ ॥ बोधश्च क्रियताम् ॥ ७० ॥

स्पहंतु मे तौ महासुरौ ॥ ८७ ॥ अयिहवाच ॥ ८८ ॥ एवंस्तुता
 तदा देवीतामसी तत्र वेधसा ॥ ८९ ॥ विष्णोः प्रबोधानाथ
 यनिहंतुं मधुकैः पद्भौ नेत्रा स्पनातिका बाहू हृदयेभ्यस्तथो
 रसः ॥ ९० ॥ निर्गम्य दर्शने तस्थौ ब्रह्मरो व्यक्तजन्मनः ॥
 उजस्थौ च जगत्स्वामी तयामुक्तो जनार्दन ॥ ९१ ॥ एकार्ण
 वे हि शयनाजतः सदृशो च तौ ॥ मधुकैः पद्भौ दुरात्मानौ

॥ स ॥ मवतीर्यपराक्रमो ॥ १२ ॥ कोधरक्तक्षणावजं बुद्ध्यां ॥ अ ॥
 ॥ १३ ॥ जनितो यमो ॥ समुत्थाय ततस्तस्मात्पुत्रधेभगवान् ॥ १
 दिः ॥ १३ ॥ पंचवर्यसहस्राणि बाहुप्रहरणो विभुः ॥ ता
 वप्यतिबलोन्मत्तो महाभाया विमोहितो ॥ १४ ॥ उक्त
 वंतो वरोन्मत्तो वियतामिति केशवं ॥ १५ ॥ श्रीभगवान् ॥ रामः ॥
 वाच ॥ १६ ॥ भवेतामप्यमेतु ह्येवमवध्यावुभावपि ॥ १७ ॥ ११ ॥

किमनेन वरेणात्र सतावद्भित्तं मम ॥ १८ ॥ अथिस्तवाच
 ॥ १९ ॥ वंचिताभ्यामिति तदा सर्वमापोमं यं जगत् ॥ २० ॥
 विलोक्य ताभ्यां गदितो भगवान्कमलेश्वरः ॥ आवां ज
 हिनयत्रोर्वीसलीलेन परिप्लुता ॥ २१ ॥ अथिस्तवाच ॥
 ॥ २२ ॥ तथेष्टकाभगवता शोखचक्रगदाभृता ॥ २३ ॥
 कृत्या च केशावैद्यिने जघने सिंहातयोः ॥ २४ ॥ एवमे

॥ स ॥ वासुधैव कुटुम्बकम् ॥ तन्ना ब्रह्मणा संस्तुता त्वयं ॥ उभावमस्या देवमा ॥ अ०
 ॥ १२ ॥ सुभयः शृणु वदामि ते ॥ १०४ ॥ ॐ ॥ इति श्रीमहादेव उवाच ॥
 राणे सावर्णि के मन्त्रं तरे देवि माहात्म्यं मधुके मवधो
 नाम प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ ॐ ॥ अथिस्तवाच ॥ १ ॥ देवास्तु
 रमभूः पुद्गं पूर्णं मन्दशतं पुरा ॥ महिषे सुराणामधिपे देवानां ॥ रामः ॥
 च प्रहरे ॥ २ ॥ तत्रासुरैर्महावीर्यैर्देवैः संपराजितं ॥ जि ॥ १२ ॥

त्वान्न स कलान्देवानिन्दो भूम्हियासुरः ॥ ३ ॥ ततः परा
 जिता देवाः पप्रयो निंप्रजापतिं ॥ परस्मत्पगतास्तत्र य
 त्रे शगरुडध्वजो ॥ ४ ॥ यथाह नंतयोस्तद्वत् महियासुरचे
 हितं ॥ त्रिदशाः कथयामासुर्देवा विभवविस्तरं ॥ ५ ॥ सूर्ये
 द्वाण्यनिलेन्द्रां यमस्पतरास्य च ॥ अमेयांचाधिका
 रान्तः स्वयमेवाधितिष्ठति ॥ ६ ॥ स्वर्गान्निराकृताः देवाः

॥ स ॥ तेन देवगणाभिविचित्राणि यथामर्त्यो महिषेण दुरात्मनः ॥ अ ॥

॥ १३ ॥ ॥ १ ॥ एतद् कथितं सर्वं मम रात्रि विचेष्टितं ॥ शरणां वः प्र
पन्नाः स्मो बधस्तस्य विचिंत्यतां ॥ ॥ इत्थं निशाम्य देवा
नां वचांसि मधुसूदनः ॥ चकार कोपं शंभुश्च भृकुटी कु
टिलाननो ॥ ॥ ततो हित्वा पुराणं स्पृष्ट्वा क्रिणो बहना ॥ रामः ॥
ततः ॥ निश्चकाम मरुते जो ब्रह्मणः शंकरस्य च ॥ १० ॥ ॥ १३ ॥

अन्मेयां चैव देवानां शक्रादीनां शरीरतः ॥ निर्गतं सुमह
तेजः स्तु चैकं समगच्छत ॥ ११ ॥ अतीव तेजसः कृदंज
लं तमिव पर्वतं ॥ ददृशुस्ते सुरास्तत्र ज्वाला व्याघ्रदिगन्त
रं ॥ ११ ॥ अतुलं तत्र तेजः सर्वं देवग्रीरिजं ॥ एकस्थं
तद्भूनां शीघ्राप्लोकत्रयं त्विया ॥ १३ ॥ यदभ्रच्छोभ
वते जस्तेनाजायत तन्मुखं ॥ याम्येन चाभवन् केना

॥ स ॥ वाहवो विष्णु ते जसा ॥ १४ ॥ सोम्येनस्तनयोर्धुं गमं मध्यं चै ॥ अ०
 ॥ १४ ॥ नृणां चाभवत् ॥ वारुणेन च जंघोह नितम्बस्तेजसा भु
 वः ॥ १५ ॥ वसूरास्तेजसा पादौ तदंगुल्योर्केतेजसा ॥
 वसूनां च कण्ठगुल्यः कौर्वेरा च नासिका ॥ १६ ॥ तस्या
 सुदंताः संभ्रताः प्राजापत्येन तेजसा ॥ नयनवितयं जज्ञे ॥ रामः ॥
 तथा पादकतेजसा ॥ १७ ॥ भ्रुवो च संधयोस्तेजःश्रव ॥ १८ ॥

णावनिलस्य च ॥ अन्येषां चैव देवानां संभवस्तेजसां शि
 वा ॥ १९ ॥ ततः समस्तदेवानां तेजो राशिसमुद्भवा ॥ तां वि
 लोक्य मुदं प्राप्नुमसामहिवादितः ॥ २० ॥ अलं श्रुत्वा
 द्विनिष्कृष्य ददौ तस्यै पिनाकधृक् ॥ चक्रं च हतवान्
 कलः समुत्पाद्य च चक्रतः ॥ २१ ॥ सर्वं च वरुणः श
 र्जितं ददौ तस्यै हुताशनः ॥ मारुतो देवाश्चापवाण

॥ स ॥ पूर्णतथेप्रधीः ॥ २१ ॥ वज्रमिंद्रसमुत्सायकुलिशाद ॥ अ ॥
 ॥ १५ ॥ मराधियः ॥ ददौ तस्यै सहस्राक्षो घंटा मेरावताद्दजात ॥ २ ॥
 ॥ २२ ॥ कालदंडाद्यमोदंडं पाशं चावुपतिर्ददौ ॥ प्रजापति
 आक्षमातां ददौ वस्त्राकमंडलं ॥ २३ ॥ समस्तरोमकूपे
 पुनिजस्मीदिवाकरः ॥ कालश्च दत्तवान्बद्धं तस्याश्चम ॥ रामः ॥
 चनिर्मलं ॥ २४ ॥ क्षीरोदश्चामलं हारमजरै च तथा वदे ॥ १५ ॥

चूडामणिं तथा दिव्यं कुंडले कट्कानि च ॥ २५ ॥ अर्धचंद्रं
 तथा भ्रंकेयूरान्सर्वं बाहुभु ॥ नूपुरौ विमलो तद्वदेवेय
 कमनुत्तमम् ॥ २६ ॥ अंगुलीयकरत्रा निसमस्तस्वंगुली
 च ॥ विष्णु कर्मो ददौ तस्यै परभ्रं चातिनिर्मलं ॥ २७ ॥ अ
 स्त्रायने करूपाणि तथा भेष्यं च दंशनं ॥ अंलानपंक
 जां मातां शिरस्पुरसिचापराम् ॥ २८ ॥ अद्दजालधिस

स ॥ स्पेपङ्कजं चातिशोभनं ॥ हिमवान्वाहनं सिंहं एतानि विवि ॥ अ ॥
 १६ ॥ धानि च ॥ १७ ॥ ददावश्च न्यसुखापा नपात्रं धनाधिप ॥ १८ ॥ २
 प्रश्न सर्वनाम गेशो महा मणि विभूषितं ॥ १९ ॥ नागहारं देहोत
 स्पेधनेयः पृथिवी मिमां ॥ अन्यैरपि सुरैर्देवी भूषणै रौ रायधे
 लया ॥ २० ॥ संमानिता नना दो चैः सा दहा संसुहूर्मुहः ॥ २१ ॥ राय ॥
 तस्या नादेन घोरेण हस्तमा पूरितं नभः ॥ २२ ॥ अमाय ॥ १६ ॥

तिमहता प्रतिशब्दो महानभः ॥ चक्षुः सकलालोका
 समुद्राश्च चकंपिरे ॥ २३ ॥ च चालवसुधा चेलुः सकला
 श्रमहिधरा ॥ जयेति च मुदा देवास्ताम्रचुः सिंहवाहिनी
 ॥ २४ ॥ तुष्टुर्मुनयश्चैनां भक्तिनम्रात्ममूर्तयः ॥ दृष्ट्वा सम
 स्तं संशुब्धं त्रैलोक्यममरायः ॥ २५ ॥ सन्नद्धा विलसन्ते
 स्ते समुत्तस्थु र्दहायुधाः ॥ आः किं मेतदिति क्रोधादा

॥ स ॥ भाष्यमहिषासुरः ॥ ३६ ॥ अभधावततं शब्दमसंवेगसुरैर्दे ॥ अ०
॥ ११ ॥ तः ॥ सददर्शतर्त्ता देवीं व्याप्तलोकत्रयं त्रिधा ॥ ३७ ॥ पादा
ज्ञात्यानतं भवं किरीणो ह्येखितां वरां ॥ शोभितां शोषपा
तालां धनुज्यानिखनेनतां ॥ ३८ ॥ दिशो भुजसहस्रेणास
मंता छाप्य संस्थितां ॥ ततः प्रवृत्ते यद्रुतया देव्यासुरादि ॥ रामः ॥
यां ॥ ३९ ॥ शाखासैर्वैरुधासुक्तेरादीपितदिगन्तरां ॥ महि ॥ ३९ ॥

यासुरसेनानी शिबुरारब्धो महसुरः ॥ ४० ॥ प्रियुधेचा मम
श्रान्यैश्चरंगवलाचितः ॥ रथानामयुतैः षड्गिरुदग्रा
रब्धो महसुरः ॥ ४१ ॥ अयुप्रतायतानां चूसहस्रेणामहा
हज ॥ पंचाशद्विभुनियुतैरसिलोमामसुरैः ॥ ४२ ॥ अयु
तानां शतैः षड्विंशकलोयुधैरणो ॥ गजवाजिसह
स्रौघैरनेकैः परिवारितः ॥ ४३ ॥ हतोरथानां कोद्याच

॥ स० ॥ युद्धेनस्मिन्नयुद्धत ॥ विनालाख्येयुत्तानांचपंचाशद्विधा ॥ अ०
 ॥ १८ ॥ युद्धे ॥ ४४ ॥ युयुधेसंयुगेतत्ररथानांपरिवारित ॥ अन्ये
 चतत्रायुतशोरथनागरुयैर्वृता ॥ ४५ ॥ युयुधु संयुगेदे
 व्यासहृत्तत्रमहासुरा ॥ कोटिकोटिसहस्रैस्तुरथिनां
 दंतिनांतथा ॥ ४६ ॥ हयानांचवृतोयुद्धेनत्राभून्महिषा ॥ राम ॥
 सुर ॥ तोमरैर्भिर्निर्पालैश्चशक्तिभिर्मंसलेस्तथा ॥ ४७ ॥ १८ ॥

युयुधु संयुगेदेव्याखड्गैः परशुपदिशैः ॥ केचिच्चचिश्चि
 प्रशक्तीः केचित्पाशास्तथापरो ॥ ४८ ॥ देवींखड्गप्रहारे
 सुतेतांहंतुंप्रवक्त्रमुः ॥ सापिदेवीततस्तानिशस्त्राण्य
 स्त्राणिचेष्ट्वरी ॥ ४९ ॥ लीलयेवप्रचिच्छेदनिजशस्त्रास्त्र
 वर्धिरी ॥ अनायस्ताननादेवीस्त्रयमानासुरार्थिभिः
 ॥ ५० ॥ समोचासुरदेहेषुशस्त्राण्यस्त्राणिचेष्ट्वरी ॥ सो

॥ स ॥ ॐ पित्रुद्वेधुतसठोदेव्यावाहनकेसरी ॥ ५१ ॥ चचाएसु ॥ अ ॥
॥ ५२ ॥ ॥ रसेन्येषुवनैष्विवहुताशन ॥ निष्वासानुमुचेयांश्च ॥
युष्ममानारणोऽम्बिका ॥ ५२ ॥ तस्यवसयः संभूतागणः
शतसहस्रसः ॥ युयुधुसेपलुभिर्भिर्दिपालासिपदि
शैः ॥ ५३ ॥ नाशयंतो सुरगणान्देवीशन्मुपदंहिताः ॥ अ ॥ समः ॥
वादयंतपटहानाणां शंखांस्तथापरे ॥ ५४ ॥ मृदंगां ॥ ५५ ॥

अतथैवान्येतस्मिन्प्रसहोत्सवे ॥ ततोदेवीविश्रलेन
गदयाशक्तिवृष्टिभिः ॥ ५५ ॥ खड्गादिभिश्च शतशो निज
घानमहामुरान् ॥ पातयामास चैवान्मान्यं यश्च नवि
मोहितान् ॥ ५६ ॥ असुरान्मुविपाशेन बद्ध्वा चान्पानक
र्वयत् ॥ केचिदिवाहतास्तीक्ष्णैः खड्गपातैस्तथापरे ॥
५७ ॥ विपोथितानि पातेन गदयाभुविश्रोते ॥ वेमुश्च

॥ १ ॥ केचिदुधिरंमुसलेनभृशंरुता॥ केचिन्निपतिताभ्रमो ॥ अ०
 ॥ २० ॥ मिन्नाःशलेनवक्षसि॥ निरंतराःशरीरेणकृताःकेचि ॥ २
 दृणाजिरे॥ १५ ॥ सेनानुकारिणःप्राणान्मुमुचुस्त्रिदश
 दंनाः॥ केकांविष्टारुवश्चिन्नाश्चिन्नगीवास्तथापरे
 ॥ ६० ॥ शिरांशिपेतुरन्पेषामन्पेमध्येविदारिताः॥ वि ॥ याम ॥
 चिन्नजंघास्त्वपोपेतुरर्ध्वोन्महासुराः॥ ६१ ॥ एक ॥ २० ॥

वाहृक्षिचरणाकेचिद्देवादिधाकृताः॥ छिन्नेपिचान्पे
 शिरसिपतिताःपुनरुत्थिताः॥ ६२ ॥ कंबंधायुयुधुर्देव्या
 गृहीतपरमायुधाः॥ नन्दतुश्चापरेतत्रयद्वेत्स्यैलयाशि
 ताः॥ ६३ ॥ कंबंधाश्चिन्नशिरसःखड्गान्कृष्टिपाणाय
 तिष्ठतिष्ठेतिभायंतोदेवीमन्पेमहासुराः॥ ६४ ॥ पतितै
 रथनागाश्चैरसुरैश्चवसुंधरा॥ आगम्यासाभवन्तत्रयत्रा

॥ २४ ॥ भूतसमहारणा ॥ ई ॥ शोणितौ घामहानयः सद्यस्तत्र वि ॥ २४ ॥
॥ २५ ॥ मुमुवु ॥ मध्यचासुरसैन्यस्य तारणासुरवाजिनो ॥ ई ॥ २
॥ क्षणान्ततन्महसैन्यमसुराणां तथो विका ॥ निन्मे
क्षयं यथा वहिस्तृणादाहयथा च यं ॥ ई ॥ सचसिंहो म
हानाहसुत्सजं धुतकेशर ॥ शरीरेभ्यो मरारीणां मस ॥ २५ ॥
निविविचि चति ॥ ई ॥ देव्यागरोश्च तैस्तत्र कृतं पु ॥ २५ ॥

तथासुरैः ॥ यथैवैतुष्टुवः देवाः प्रव्यवृष्टिमुचोदिवि ॥ ई ॥
॥ २६ ॥ इति श्रीमार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्वन्तरे देवि
महात्म्ये महासुरसैन्यवधो नाम अष्टमोऽध्यायः
॥ २७ ॥ ॥ अथिहवाच ॥ १ ॥ निहन्ममानंततसैन्यमवल
क्यमहासुरः ॥ सेनीनीश्विशुरः कोपाचयोयोऽसुमथां
विकां ॥ २ ॥ सदेवीं शरवर्षेण बवर्षं समरे सुरः यथामेरु

॥ सु ॥ गिरेः शृंगं तोयवर्षे रातोयदः ॥ ३१ ॥ तस्य चित्वा ततो दे
 ॥ ३२ ॥ वीलीलये वशरोत्करान् ॥ जघान तुरगान् चारो र्यन्तारं
 चैव वाजिनं ॥ ३३ ॥ चिच्छेद च धनुः स पयो ध्वजं चातिस
 उद्धृतं ॥ विष्माध चैव गात्रे सुद्धिन् न धन्वा न मा अंगे
 ॥ ३४ ॥ स चिच्छिन्न धन्वा विरथो हताश्वो हत साराथिः ॥ अ ॥ राम ॥
 भ्रमधावततो देवीं खड्गचर्मधरो मुर ॥ ३५ ॥ सिंहमाह ॥ ३२ ॥

तखड्गेन तीक्ष्णधारणामूर्धं नि ॥ आजघान भुजे सव्ये दे
 वीमप्यतिवेगवान् ॥ ३६ ॥ तस्या खड्गे भुजं प्राप्य पफाल
 नृपनंदन ॥ ततो जग्राह शूलं सकोपादारुणलोचनः
 ॥ ३७ ॥ चिक्षेप च ततस्तनुमदुकात्मां महा मुर ॥ जाज्व
 ल्यमानं तेजोभिरविविधमिवांबरात् ॥ ३८ ॥ दृष्ट्वा तदाप
 तच्छूलं देवी शूलममुचत ॥ तच्छूलं शतधा ते न नीतं

॥ स ॥ सचमहासुरः ॥ १० ॥ हतेतस्मिन्महावीर्ये महिषस्य चमू ॥ अ ०
 ॥ २३ ॥ पत्नौ ॥ आजगाम गजा रूढश्चामरस्त्रिदशार्दनः ॥ ११ ॥ ३
 सोऽपि शक्तिं मुमोचाथ देव्यास्त्रा मं विकाटुतं ॥ कुंकाराभि
 रुतां भूभूमौ पातयामास निःप्रभाः ॥ १२ ॥ भगता शक्तिं
 निपतितं दृष्ट्वा क्रोधसमन्वितः ॥ चिक्षेप चामरः उल्लंघना ॥ रामः ॥
 रौस्तदपि साहिनत् ॥ १३ ॥ ततः सिंहः समुत्पत्य गज ॥ २३ ॥

कुंभान्तरे स्थितः ॥ बाहुयुद्धेन युयुधतेनोच्चैस्त्रिदशा
 रिणा ॥ १४ ॥ युधमानो ततः सौतुतस्मान्नागान्महिं ग
 तौ ॥ युयुधातोति संख्यौ प्रहारे रतिदाहुरौः ॥ १५ ॥ ततो
 वेगात्तवमुत्पत्य निपत्य चमू गारिणा ॥ करप्रहारेण शि
 रश्चामरश्च पृथक्कृतं ॥ १६ ॥ उद्गृह्य शरणां दे शिलावृ
 क्षादिभिर्हृतः ॥ दंतमुहितलैश्चैव करालश्च निपा

व्या

॥ स ॥ तित ॥ ३७ ॥ देवी कुद्रागदापाते शूराया मास चोदृतं ॥ ३७ ॥
॥ २४ ॥ वाक्कले भिन्दिपालेन वारोस्ताम्रतथा न्वकं ॥ ३८ ॥
॥ उगास्पमुग्रवीर्यचतथैवचमहाहनुं ॥ विनेत्राच
त्रिजालेन जघान परमेश्वरी ॥ ३९ ॥ विजालुस्यासिना
कात्पातयामास वैशिर ॥ दुर्वरं दुर्मखं चोभौ शरे निन्मे ॥ ४० ॥
यमक्षयं ॥ ४१ ॥ एवं संक्षीयमाणे तु स्वसैन्ये महिषासु ॥ ४२ ॥

॥ माहिषेरास्वस्त्रेण त्रासयामास ताना रागान् ॥ ४३ ॥
कांश्चिज्जुं प्रहारेण खुरक्षेपैस्तथा परान् ॥ लांगूलता
डितांश्चान्माञ्जुगाभ्यां च विदारितान् ॥ ४४ ॥ वेगेन कां
श्चिदपरान्नादेन भ्रमरोन च ॥ निश्चासपवनेनान्यान्यात
यामास भूलले ॥ ४५ ॥ निपात्य प्रमथानीकमभ्यधातसे
ऽसुर ॥ सिंहं हंतुं महादेव्या कोपं चक्रे ततोऽम्बिका ॥ ४६ ॥

॥ स ॥ सोपिकोपान्महावीर्ये खुरक्षुसामहितल ॥ शृंगाभ्यां ॥ अ ॥
॥ २१ ॥ पूर्वतान्चाशिक्षोपचननादच ॥ २१ ॥ वेगभुमगाविशु
समहितमग्नीर्यतलांगलेन हतश्चाक्षिप्लावयामास
सर्वतः ॥ २२ ॥ धुतशृंगविभिन्नाश्चरत्वरंखरां पयुर्ध
ना ॥ श्वासानिलास्तात्रातशोनिपेतुर्नभसोचला ॥ २३ ॥ ॥ तद्वः ॥
इतिकोधसमाध्यातमापतंतंमहासुरं ॥ दृष्ट्वासाचं ॥ २४ ॥

डिकाकोपंतद्वधायतदाकरोत् ॥ २५ ॥ साक्षिप्लावतसर्वे
पाशंतंवबंधमहासुरं ॥ तत्याजमाहिषंरूपंसोपिवद्रो
महामृधे ॥ २६ ॥ ततः सिंहोऽभवत्सद्योयावन्नस्यावि
काशिर ॥ छिनत्तितावत्सुरयः खड्गपाशिरुद्रपत ॥
॥ २७ ॥ ततस्त्वंवाशुपुरुषंदेवीचिच्छेदसायंकैः ॥ तंखड्ग
चर्मणासाद्रिततः सोऽभून्महागज ॥ २८ ॥ करेणाचमहा

॥ स ॥ सिंहं तंच कर्षेजगर्जे च ॥ कर्षे तस्य कंठं देवी खड्गेन निर
॥ २६ ॥ कंठं ततः ॥ ३२ ॥ ततो महासुरो भूयो माहिषं वपरास्थितः
तथैव क्षोभया मासत्रैलोक्यं सचराचरं ॥ ३३ ॥ ततः कु
द्राजगन्माता चंडिका पानमुज्जमं ॥ पयोपनपनैश्चैव
जहा सारुणालोचना ॥ ३४ ॥ न नर्दे चासुरस्तोऽपि चल
वीर्यं महोद्भूतं ॥ विषाणाभ्यां च चिक्षेप चंडिकां प्रति ॥ २६ ॥

भूधरान् ॥ ३१ ॥ सा च तान् ग्रहीतांस्तेन चरणीयं तीशरीरकं रे
उवाच तं महोद्भूतं मुखराणकुलाक्षरं ॥ ३६ ॥ देव
॥ ३७ ॥ गर्जं गर्जे क्षरां मूढमधुयावत्सि वाम्पहं ॥ मया
त्वयि हते त्रैव गर्जिष्यं त्यागु देवता ॥ ३८ ॥ अविस्मय
॥ ३९ ॥ एवं मुक्ता समुत्पत्य सारुजातं महासुरं ॥ पादे
नाकं मुकुंठं शूलैर्नैनमताऽप्यत् ॥ ४० ॥ ततः सोऽपि

॥ स ॥ पदाक्रांतस्तथा निजमुरवान्ततः ॥ अर्धनिष्क्रांतएवा ॥ अ०
 ॥ २१ ॥ सीदेव्यावीर्येण संकृतः ॥ ४१ ॥ अर्धनिष्क्रांतएवासौय ॥ ३
 प्रमानो महामुरः ॥ त्रयामहासिना देव्याशिरिष्ठित्या
 निपातिता ॥ ४२ ॥ ततोहाहाकृतं सर्वदैत्यसैन्यं नना
 सततः ॥ प्रहर्षे च परं जगुः सकलदेवतागणाः ॥ ४३ ॥ रामः ॥
 उद्बुस्तां मुरादेवीं सह दिव्यैर्महर्षिभिः ॥ जगुर्गन्धर्व ॥ २१ ॥

पतयो न नृनुश्चाप्सरो गणाः ॥ ४४ ॥ ॐ ॥ इति श्रीमार्कंडे
 यपुराणे सावर्णिगे मन्वन्तरे देवीमाहात्म्ये महिषासुर
 वधो नाम तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥ ॐ ॥ अथाव ॥ १ ॥ स्तोत्रं
 ४१ ॥ स्वं ॥ ४४ ॥ स्वं माहितः ॥ २१ ॥ अथ विरचयाम ॥ १ ॥
 शक्रादयः सुरगणानि हतैति वीर्ये तस्मिन्दुरात्मनि
 घुरारिवले च देव्याः ॥ तां तु ध्रुवप्रसातिनम्रशिरोध

॥ स ॥ शंशावाग्निः प्रहर्षं पुलकौद्रमचादेहा ॥ २ ॥ देव्याय ० अ ०
॥ २८ ॥ याततमिदं जगदात्मशक्त्यानि शोचदेवगणाश्च
क्तिसमूहमूर्त्या ॥ तामस्त्रिकामरिविलदेवमहर्षि
पूज्याभक्त्यानताः स्मविदधातु शुभानितान ॥ ३ ॥
यस्याः प्रभावमतुलं भगवानननो ब्रह्मा हरश्च न हि ॥ सम ॥
वक्तुमलं वलं च ॥ सा च शिवाकारिविलजगत्परिपालु ॥ २८ ॥

नायनाशायचागुमभयसमतिकरोतु ॥ ४ ॥ याश्रीं स्व
यंसुहृत्तिनां भवनेष्वलक्ष्मीः पापात्मनां कृतधियो हृद्
येषु बुद्धिः ॥ अद्भुततां कुलजनप्रभयस्य लज्जातां त्वा
नताः स्मपरिपालय देवि विश्वं ॥ ५ ॥ किं वर्णयामतव
रूपमचिंत्यमेतत्किंचातिवीर्यमसुरक्षयकारिभूरि
॥ किंचाहवेयुचरितानितयातिया निसर्वेषु देव्यसु

॥ स ॥ रदेवगणादिकेषु ॥ ६॥ हेतुः समस्तजगतां त्रिगुणापि हो ॥ अ०
 ॥ २९ ॥ वैर्न जायसे हरिहरादिभिरप्यपारा ॥ सर्वांश्च यारिविल
 मिदं जगदंशभूतामव्याकृताहिपरमाप्रकृतिरुचमा
 प्या ॥ ७ ॥ यस्यास्तमस्तसुरतासमुदीरगोनतृप्तिं प्रया
 तिसकलेषु मखेषु देवि ॥ स्वाहासि वै पितृगणास्पद ॥ रामः ॥
 तृप्तिहेतु रचायंसे त्वमन एव जनैस्वधाचा ॥ ८ ॥ या ॥ २९ ॥

मुक्तिहेतुरविचिंत्यमहावृतात्त्वमभ्यस्यसे मुनितेन्द्रिय
 तत्त्वसारे ॥ मोक्षार्थं भिमुनिभिरस्तसमस्तदोषैर्विष्या
 सिसाभगवती परमाहिदेवी ॥ ९ ॥ शब्दात्मिका सुविमल
 र्ग्यं गुणानिधानमुद्गीथरस्पपदपाठवतां च साम्नां ॥ देवि
 त्रयीभगवती भवभावनापवार्ता च सर्वजगतां परमा
 तिहंत्री ॥ १० ॥ मेधासि देवि विदीता विलशास्त्रसारादुर्गा

॥ स ॥ सिद्धर्गभवसागरनौरसंगा ॥ श्रीकैटभाहिहृदयेककृता ॥ अ ॥
 ॥ ३० ॥ धिवासागौरीत्वमेमशशिमोलिकृतप्रतिष्ठा ॥ ११ ॥ इ ॥
 षत्सहस्रममलंपरिपूर्णचन्द्रविंवानुकारिकनकोत्त
 मकान्तिकांतं ॥ अत्पदुतंप्रहृतमानरुघातथापिकर्तु
 विलोक्यसहसामहिषासुरेण ॥ १२ ॥ दृष्टानुदेविकु ॥ स ॥
 पितंशुकुटीकारालमुचच्छशांकशदशच्छुवियन्त ॥ ३० ॥

कोपवती ३

सद्यः ॥ प्राणाभुमोचमहिषस्तदतीवचित्रकैर्जीव्यते
 हिकुपितांतकदर्शनेन ॥ १३ ॥ देविप्रसीदपरमाभवतीभ
 वायसद्योविनाशयसीकुलानि ॥ विज्ञानमेतदधुनेव
 पदस्तमेतन्नीतंवलंमुविप्रलंमहिषासुरस्या ॥ १४ ॥ तेसं
 मताजनपदेषुधनानितेयांतेयांयशंसिनचसीदति
 धर्मवर्गः ॥ धन्यास्तएवनिभृतितामन्नभृत्यदाराये

॥ स ॥ ॐ सां सदा प्रदयदा भवती प्रसन्ना ॥ १५ ॥ धर्मो सिद्धिदेवि ॥ अ०
॥ ३१ ॥ सकलानि सदैव कर्मण्यपत्या दुष्टति हि नं मुह्यती क
रोति स्वर्गं प्रयाति च ततो भवती प्रसादा ल्लोकत्रये वि
फलदानं देवितेन ॥ १६ ॥ दुर्गे स्मृता हरिभिर्भाति मने
ष जंतोः स्वस्थैः स्मृता मतिमती वशुभां ददाति ॥ दारि ॥ रामः ॥
घुटुः खभय हरिणि का त्वदन्या सर्वोपकारकरणा ॥ ३१ ॥

पसद्दार्द्रचित्ता ॥ १७ ॥ अभिर्हते र्जगदुपेति सुखं तथैते
कुर्वन्नुनाम नरकाय चिराय पापं ॥ संग्राममृत्युमाधिग
म्यदिवं प्रयातुमर्त्वेति न नमहिता न्विनिहं सिद्धिदेवि ॥ ३२ ॥
॥ दृष्ट्वैव किं न भवती प्रकरोति भस्म सर्वा सुरान रिष्य
त्युहिरो विशखं ॥ लोकान् प्रयान्ति रिषवोऽपि हि शस्त्र
ता इत्थं मतिर्भवति तेष्वहितेषु साध्वि ॥ १८ ॥ खड्गप्रभा

॥ स ॥ निकरविस्फुरणोत्तथोग्रैश्चलाग्रकान्तिनिबहेनद ॥ अ ॥
॥ ३२ ॥ शोसुराणां ॥ यन्नागताखिलयमंशुमहिंदुरवंडयो ॥ ४
ग्याननंतवविलोकयतांतदेतत् ॥ २० ॥ दुर्धनवृत्तश
सनंतवदेविशीलंरूपंनथैतदविचिंत्यमतुल्यममे ॥
वीर्यं चहंतृहृतदेवपराक्रमाणां वैरिष्वपिप्रकर्तितैव ॥ राम ॥
ह्यात्वयेत्थं ॥ २१ ॥ केनोपमाभवततेऽस्यपराक्रम ॥ ३२ ॥

स्वरूपंचशत्रुभयकार्यंतिहारिक्र ॥ चित्तेरूपासमर
निष्ठुरताचदृष्टात्वयेवदेविवरदेभुवनत्रयेऽपि ॥ २२ ॥
त्रैलोक्यमेतदखिलंरिपुनाशनेनचातंत्वयासमरमूर्द्ध
नितेऽपिहत्वा ॥ नीतादिवंरिपुगराभयमप्यपास्तमस्मा
कमुन्मदसुरारिभवंनमस्ते ॥ २३ ॥ शूलेनपाहिनीदेवि
पाहिरवद्वेनचांविक्के ॥ खंडास्वनेननःपाहिचापज्यानि

॥ स ॥ स्वनेन च ॥ २४ ॥ प्राच्यां रक्ष प्रतीच्यां च चंडि के रक्ष हस्तिणे ॥ अ ॥
॥ ३३ ॥ भ्रामरो नात्म शूलस्य उत्तरस्यां तथे श्वरी ॥ २५ ॥ सोम्या ॥ ६
नियानिरूपाणि त्रैलोक्ये विचरन्ति ते ॥ यानि चात्मन्त
घोराणि ते रक्षास्मां तथा भवं ॥ २६ ॥ खड्ग शूल गदादी
नियानि चास्त्राणि तेऽपि के ॥ करपद्म वसंगी नितै रस्मा ॥ राम ॥
नक्ष सर्वतः ॥ २७ ॥ अविशया ॥ २८ ॥ एवं सुता सुरैर्हि ॥ ३३ ॥

वैः कुसुमे नै न नोद्वै ॥ अर्चितं जगतां धात्री तथा गन्
धानुलेपनैः ॥ २९ ॥ भक्त्या समस्ते स्त्रिदशैर्दिव्यैः धूपैः सु
धूपिता ॥ ग्राह प्रसाद सुमुखी समस्ता सुराणां सुराणां
३० ॥ देव्या च ॥ ३१ ॥ विपतां त्रिदशः सर्वे यदस्मत्तोभि
वांछितं ॥ इदं न्यहमिति प्रीत्या स्तवैरेभिः सुपूजिता ॥
३२ ॥ देवा ऊचुः ॥ ३३ ॥ भगवत्या कृतं सर्वं न किंचिद्वशि

॥ स ॥ यते ॥ ३४ ॥ यदयं निरुतः शत्रुस्माकं महिषासुर ॥ यदि ॥ ३५ ॥
॥ ३६ ॥ चापिवरो देयत्वया स्माकं महेश्वरि ॥ ३७ ॥ संस्मृता सं
स्मृता त्वन्नो हिंसेथाः परमापद ॥ यश्च मर्त्यस्तैर्वैरेभि
स्त्वांस्तोय्य समलानने ॥ ३८ ॥ तस्य विनर्द्धि विभवेर्धन
दादाहि संपदां ॥ हृदयेऽस्मत्पुपन्नात्वं भवेथाः सर्वदां वि ॥ ३९ ॥
के ॥ ४० ॥ अविस्वा ॥ ४१ ॥ इति प्रसादिता देवैर्जगतो ॥ ४२ ॥

र्थे जयात्मनः ॥ तथेत्सुक्ता भगवती वभूवां तर्हि तानृप
इत्येतत्कथितां भूपसंभ्रता सा यथा परा ॥ देवी देवशरीरे
भ्यो जगज्जयहि तैरिणी ॥ ४३ ॥ पुनश्चुगौरी देहा सा समु
द्रता यथा भवत् ॥ वधाय दुष्टदेहानां तथा शुभनिशुंभ
योः ॥ ४४ ॥ रक्षणा यच्च लोकानां देवानां मुपकारिणी
तच्छृणु स्वमयाख्यातं यथा वत्कथयामिते ॥ ४५ ॥

॥ स ॥ ॥ ॥ इति श्री मार्कण्डेय पुराणे सावर्णि केन च नरे देवी ० अ ०
 ॥ ३५ ॥ महात्म्ये शशाङ्क हि सुनिर्गम चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ उवा
 च ॥ ५ ॥ अर्च्यः ॥ २ ॥ श्लोकः ॥ ३५ ॥ एवं ॥ ४२ ॥ स्वनाम हि ॥ २५ ॥
 ॥ उक्तमचरितस्य सुदुर्लभः ॥ महासरस्वती देवता ॥ अ
 नुप्राप्तः ॥ भीमाशक्तिः ॥ आमरीवीजं ॥ सूर्यसत्त्वं ॥ ॥ रामः ॥
 सामवेदसत्त्वं ॥ महासरस्वती प्रीत्यर्थं उक्तमचरितजने ॥ ३५ ॥

विनियोगः ॥ घं पशुल हत्मा निशंखमुसले चक्रं धनुः सा
 यकं हस्ता द्वौर्ध्वती यनान्त किल स च्छितांशु तुल्यप्रभां ॥
 गौरी देह समुद्रवां विनयनां साधारभूतां महापूर्वामत्र
 सरस्वतीमनुभजे च्छुं भादि देत्यादिर्नीम ॥ १ ॥ ॥ अथ
 स्थाव ॥ १ ॥ पुराशुं भनिशुं भाभ्यां मसुराभ्यां शचीपते ॥
 त्रैलोक्यं यज्ञभागांश्च हतामद्वलाश्रयात् ॥ २ ॥ तावेव

॥ ३६ ॥ सूर्यतांतद्वदधिकारांतथैन्दवं॥ कौवेरनथयाम्यंचचक्र॥ ३७ ॥
॥ ३६ ॥ तेवरुणस्यच॥ ३७ ॥ तावेवपवनार्द्रिचचक्रतुर्वह्निकर्मच
ततोदेवाविनिर्धूताभ्रष्टराज्यापराजिता॥ ३८ ॥ हता
धिकारास्त्रिदशास्ताभ्यांसर्वेनिराकृता॥ महासुरा
भ्यांतांदेवींसंस्मरंत्यपराजिता॥ ३९ ॥ तयास्माकंबरो
हतोपथापत्सुस्मृताखिला॥ भवतांनानाशयिष्यामि॥ ३६ ॥

तत्क्षरणात्यमापद॥ ३६ ॥ इतिहत्वामतिंदेवाहिमदंतंन
गेश्वरं॥ तगुस्तत्रततोदेवींविष्णुमायांपुनरुवुः॥ ३७ ॥
देवाऽनु॥ ३८ ॥ नमोदेव्यैमहादेव्यैशिवायैशततंनमः
नमःप्रहृत्यैभद्रायैनियता॥ प्रणतास्तताम्॥ ३९ ॥ रौद्र
यैनमोनित्यायैगोय्यैधात्रैनमोनमः॥ ज्योत्स्नायैचै
दूरुपिरौपेसुखायैसततंनमः॥ ४० ॥ कल्पारौपेप्रणा

॥ स ॥ तां वृद्धे सिद्धे कुर्मो नमो नमः ॥ ११ ॥ ने ॥ ते भूभृतां ॥ अ०
॥ ३१ ॥ लक्ष्म्ये सर्वारोपे ते नमो नमः ॥ दुर्गायै दुर्गपारायै सारा
यै सर्वकारिण्यै ॥ १२ ॥ रत्नायै तथैव कृष्णायै धूम्रायै
सततं नमः ॥ अतिशोभ्यातिरुद्रायै नतास्तस्यै नमो
नमः ॥ १३ ॥ नमो जगत्प्रतिष्ठायै देव्यै कृत्यै नमो नमः ॥ रावः ॥
या देवी सर्वभूतेषु विष्णुमायेति शदिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ३१ ॥

॥ १४ ॥ नमस्तस्यै ॥ १५ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १६ ॥ या दे
वी सर्वभूतेषु चेतने त्पभिधीयते ॥ नमस्तस्यै ॥ १७ ॥
नमस्तस्यै ॥ १८ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १९ ॥ या देवी सर्व
भूतेषु बुद्धिरूपेणासंस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ २० ॥ नमस्त
स्यै ॥ २१ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ २२ ॥ या देवी सर्वभूते
षु निद्रारूपेणासंस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ २३ ॥ नमस्तस्यै

॥ स ॥ ॥ २४ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ २५ ॥ या देवी सर्वभूतेषु
॥ २६ ॥ धारूपेणासंस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ २७ ॥ नमस्तस्यै ॥ २८ ॥
नमस्तस्यै नमो नमः ॥ २९ ॥ या देवी सर्वभूतेषु ह्याधारु
पेणासंस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ३० ॥ नमस्तस्यै ॥ ३१ ॥ नम
स्तस्यै नमो नमः ॥ ३२ ॥ या देवी सर्वभूतेषु शक्तिरूपे ॥ रासः ॥
णासंस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ३३ ॥ नमस्तस्यै ॥ ३४ ॥ नमः ॥ ३५ ॥

स्तस्यै नमो नमः ॥ ३६ ॥ या देवी सर्वभूतेषु तद्वत्तत्त्वरूपे
णासंस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ३७ ॥ नमस्तस्यै ॥ ३८ ॥ नमस्त
स्यै नमो नमः ॥ ३९ ॥ या देवी सर्वभूतेषु क्षांतिरूपेणासं
स्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ४० ॥ नमस्तस्यै ॥ ४१ ॥ नमस्तस्यै
नमो नमः ॥ ४२ ॥ या देवी सर्वभूतेषु जातिरूपे संस्थि
ता ॥ नमस्तस्यै ॥ ४३ ॥ नमस्तस्यै ॥ ४४ ॥ नमस्तस्यै नमो

॥ स ॥ नमः ॥ ४३ ॥ या देवी सर्वभूतेषु लज्जारूपेण संस्थिता ॥ ० अ ॥
 ॥ ४४ ॥ नमस्तस्यै ॥ ४४ ॥ नमस्तस्यै ॥ ४५ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ५
 ॥ ४६ ॥ या देवि सर्वभूतेषु शान्तिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥
 ॥ ४७ ॥ नमस्तस्यै ॥ ४८ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ४९ ॥
 या देवी सर्वभूतेषु अद्रारूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ तमः ॥
 ॥ ५० ॥ नमस्तस्यै ॥ ५१ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ५२ ॥ या ॥ ३५ ॥

देवी सर्वभूतेषु कान्तिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥
 ५३ ॥ नमस्तस्यै ॥ ५४ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ५५ ॥ या
 देवी सर्वभूतेषु लक्ष्मीरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥
 ५६ ॥ नमस्तस्यै ॥ ५७ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ५८ ॥ या
 देवी सर्वभूतेषु धनिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ५९ ॥
 ॥ नमस्तस्यै ॥ ६० ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ६१ ॥ या देवि

॥ स ॥ सर्वभूतेषु स्मृतिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ६२ ॥ नमस्तस्यै ॥ ६३ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ६४ ॥ या देवी सर्वभूतेषु
 दयारूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ६५ ॥ नमस्तस्यै ॥ ६६ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ६७ ॥ या देवी सर्वभूतेषु
 धृतिरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ६८ ॥ नमस्तस्यै ॥ ६९ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ७० ॥ या देवी सर्वभूतेषु ॥ ४० ॥

मातरूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ७१ ॥ नमस्तस्यै ॥ ७२ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ७३ ॥ या देवी सर्वभूतेषु भ्रान्ति
 रूपेण संस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ ७४ ॥ नमस्तस्यै ॥ ७५ ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ ७६ ॥ इन्द्रियाणामधिष्ठात्री
 भूतानां चारिविलेखया ॥ भूतेषु सततं तस्यै प्राप्ते देवै
 नमो नमः ॥ ७७ ॥ चित्तिरूपेण या कृत्स्नमेतद्वाप्य (

स ॥ स्थिता जगत् ॥ नमस्तस्यै ॥ ७८ ॥ नमस्तस्यै ॥ ७९ ॥ नम ॥ ८० ॥
 ॥ ८१ ॥ स्तस्यै नमो नमः ॥ ८२ ॥ स्तुता सुरैः पूर्वमभीष्टसंश्र
 या जथा सुरेन्द्रेणादिनेषु सेविता ॥ करोतु मानः शुभ
 हेतुरीश्वरी ॥ शुभानि भद्राण्यभिहन्तु चापहः ॥ ८३ ॥
 या सांप्रतश्चोद्धृतदैत्यतापितारस्माभिरीशाचसुरैर्न ॥ सम ॥
 मस्यते ॥ याचस्मृता तक्षणा मेव हन्ति नः सर्वापदोभ ॥ ८४ ॥

किं विनम्रमूर्तिभिः ॥ ८५ ॥ अविस्मया ॥ ८६ ॥ एवं
 स्तुता दियुक्तानां देवानां तत्र पार्वती ॥ रत्ना तु मभ्या
 ययौ तोयजा हूयमान् पनन्दन ॥ ८७ ॥ सा खवीना न्सु
 रा न्सुभ्रुमवाद्भिरूपते वका ॥ शरीरकोशतश्चासाः
 समुद्रताववीर्क्षिवा ॥ ८८ ॥ स्तोत्रं मये तत्क्रियते श्रुंभ
 दैत्यनिराकृते ॥ देवैः समेतैः समरे निशुंभेन पराजितैः

॥ ४१ ॥ शरीरकोशघनतस्याः पार्वत्या निरुतां विकारं ॥ ४२ ॥
 कौशिकी तिसमस्तेषु ततो लोकेषु गीयते ॥ ४३ ॥ त
 स्यां विनिर्गता या नु कृत्वा भूसा पि पार्वती ॥ कालिके
 तिसमाख्याता हिमाचलकृताश्रया ॥ ४४ ॥ ततो वि
 कां परं रूपं विभ्राणां सुमनोहरां ॥ दृष्ट्वा च रणो मुंडशु ॥ ४५ ॥
 भूत्यै शुभं भनि शुभं योः ॥ ४६ ॥ ताभ्यां शुभाय चाख्याता ॥ ४७ ॥

अतीव सुमनोहरा ॥ काष्ठास्ते स्त्रीमहाराजभासयं
 ती हिमाचलं ॥ ४८ ॥ नैव तादृक् कचिद्रूपं दृष्टं केनचि
 दुत्तमं मया ॥ ज्ञाप्यतां काष्ठासौ देवी गृह्यतां चासुरेश्वर
 ॥ ४९ ॥ स्त्रीरत्नमति चारुं ध्यातयतीति दिशस्त्रिधा
 सातु तिष्ठ देवतां भवांश्च महति ॥ ५० ॥ यानि रत्नानि
 मरायोगजाश्चादीनि वै प्रभो ॥ त्रैलोक्ये तु समस्ता

॥ ४४ ॥ नि सांप्रतं भांति ते गृहे ॥ १३ ॥ हेरावतः समानीतो गजरः ॥ अ०
 ॥ ४५ ॥ त्वं परं दरात् ॥ पारिजाततरुश्चायं तथैवोच्चैः ॥ अवाहयः ॥ ५
 ॥ १४ ॥ विमानं हंससंयुक्तमेतन्निष्ठितितेऽङ्गणे ॥ रत्नभ्र
 तमिहानीतं यदा सा देधसोऽद्भुतं ॥ १५ ॥ निधिरेष मह
 पद्मः समानीतो धनेश्वरात् ॥ किं जल्लिनीं ददौ चाधि ॥ भामः ॥
 मालामम्लानपंकजां ॥ १६ ॥ ह्रवंते वारूणां गेहे कंच ॥ ४३ ॥

न स्वावितिष्ठति ॥ तथायं स्पन्दनवरो यः पुरासीत्यजा
 पतेः ॥ १७ ॥ मृत्योर्लुक्कान्तिदानामशक्तिरीशत्वया
 हताः ॥ पाशः सलिलराजस्य धातुस्तव परियहे ॥ १८
 ॥ निशुंभस्याधिजाताश्च समस्तारत्नजातयः ॥ व
 न्निहपि ददौ तुभ्यमग्निशैवे च वाशशी ॥ १९ ॥ एवन्दे
 द्दरत्नानि समस्तान्याहता निते ॥ स्त्रीरत्नमेवाकल्पा

॥ स ॥ शित्वयाकस्मान्नगृह्यते ॥ १०० ॥ अविनाशाय ॥ १०१ ॥ ओ ॥
 ॥ ४४ ॥ निशाम्येतिवचः श्रुंभः सतदाचरणमुरयो ॥ प्रेषया
 मासमुग्रीबंदरुंदेव्यामहासुरा ॥ १०२ ॥ इतिचेतिच
 वक्तव्यासागत्वावचनान्मम ॥ यथाचाभ्येति संप्रि
 त्यातथाकार्यं त्वया लघु ॥ १०३ ॥ सतत्रगत्वायत्रा ॥ सप्तः ॥
 स्तेशैलौदेशोऽतिशोभने ॥ सादेवी तान्तः प्राहस्तः ॥ ४४ ॥

मधुरयागिरा ॥ १०४ ॥ दूतः ॥ १०५ ॥ देविदेत्येश्वरः
 श्रुंभः त्रैलोक्यपरमेश्वरः ॥ इतोऽहंप्रेषितस्तेन त्वत्स
 काशमिहागतः ॥ १०६ ॥ अमाह ताज्ञः सर्वोऽस्यः सदा
 देवयोनिषु ॥ निजित्तारिविलं देत्यास्मि यदाहृण्यत्त
 तत् ॥ १०७ ॥ मम त्रैलोक्यमविलं मम देवावशाऽनुगा
 यज्ञभागानहं सर्वानुपाश्रामि पृथक् पृथक् ॥ १०८ ॥

॥ स ॥ त्रैलोक्ये वरत्नानि मम वक्ष्याम्यशेषतः ॥ तथैव गजर ॥ अ ॥
 ॥ ४५ ॥ त्वंच हस्तं देवेन्दुवाहनं ॥ १०१ ॥ क्षीरोदमथ नोद्रुतमश्व ॥ १ ॥
 रत्नं ममामरे ॥ उच्चैः प्रवससं हंतं तत्पुशिपत्पसं मर्षितं
 ॥ ११० ॥ यानि चान्यानि देवेषु गंधर्वेषु रणेषु च ॥ रत्न
 भूतानि भूतानि तानि मम्ये वशो भने ॥ १११ ॥ स्त्रीरत्नभू ॥ रामः ॥
 तां त्वां देवि लोके मम्यामहे वयं ॥ सा त्वमस्मानुपाग ॥ ४५ ॥

कुर्यात्तोरत्नभुजो वयं ॥ ११२ ॥ मावा मामानुजं वापि नि
 अंभुमुह विक्रमं ॥ भजत्वं चंचलापां क्षीरत्नभूतासि वै य
 तः ॥ ११३ ॥ परमेश्वर्यं मतुलं पाप्मसं मत्परिग्रहात् ॥ स्त
 दुष्प्राप्तं मालोक्य मत्परिग्रहात् व्रज ॥ ११४ ॥ अविहवा च
 ॥ ११५ ॥ ह्रस्वकासा तदा देवि शंभोरांतं स्मिता जंगो ॥ दुर्गो भ
 गवती भद्राय ये दंधार्यं ते जगत् ॥ ११६ ॥ देवुवाच ॥ ११७ ॥

॥ स ॥ सत्यमुक्तं त्वयानात्र मिथ्या किंचित् त्वयोदित ॥ त्रैलोक्या ॥ अ०
 ॥ ४६ ॥ क्षिपति अंभोनि अंभश्चापिता दृश ॥ ११ ॥ किं त्वत्र य
 त्यतिहातं मिथ्या तत्क्रियते कथं ॥ श्रूयतामल्पबुद्धिवा
 त्यतिहाया कृताश्रया ॥ १२ ॥ यो मां जयति संग्रामे यो मे
 दृष्ट्यं व्यपोहति ॥ यो मे प्रतिबलो लोके समे भर्ता भवि ॥ समभा
 व्यति ॥ १२ ॥ तदा गच्छतु अंभो वनि अंभो वामसुख ॥ ४६ ॥

मां जित्वा किंचिरेणात्र पाशिङ्ग ह्लात्तु मे लघु ॥ १२ ॥
 दूत उवाच ॥ १२ ॥ अवलिप्तासि मे वंस्त्वं देवि ब्रूहि ममा
 ग्रतः ॥ त्रैलोक्ये कः प्रमानि हे दृष्टे अंभो नि अभयो
 ॥ १३ ॥ अन्येषामपि दैत्यानां सर्वं देवान वै युधि ॥
 तिष्ठति संमुखे देवि किं पुनः स्त्री त्वमेकिका ॥ १४ ॥
 ॥ हन्ता घासकला देवास्तस्युर्देवान संयुगे ॥ अंभा

॥ स ॥ दोनांकथंतेयांस्त्रीप्रयास्यसिसन्मुखं ॥ १२५ ॥ सा ॥ ओ ॥
 ॥ ४७ ॥ त्वंगछूमयेवोक्तापार्श्वं अंभनिअंभयो ॥ केनाक
 र्खणनिर्धूतागौरवामागामिष्यसि ॥ १२६ ॥ देव
 वा ॥ १२७ ॥ एवमेतद्वली अंभनिअंभश्चापिवीर्य
 वान् ॥ किंकरोमिप्रतिज्ञामेयदनालोचितापरा ॥ १२८ ॥ स त्वंगछूमयोक्तंतेयदेतत्सर्वमादितः ॥ ४७ ॥

तदाचक्ष्वागुरेन्द्रायसचयुक्तंकरेनयत् ॥ १२९ ॥
 हतिमार्कणेयपुत्रायोसावर्णिंकेनचन्तरेदेविमाता
 त्मेदेव्यादूतसंवाहोनामपंचमोऽध्यायः ॥ ५ ॥
 ॥ ६ ॥ त्वंगनि ॥ ६ ॥ श्लोकः ॥ ५४ ॥ एवं ॥ १२९ ॥ एवमादि
 तः ॥ १२८ ॥ ॥ अफिरुवाच ॥ १ ॥ इत्याकर्णपेववोदेव्याः
 सदूतोमर्षप्रतिः ॥ समाचष्टसमागम्यदेवराजाय

॥ स ॥ विस्तरात् ॥ २ ॥ तस्य हस्तस्य तदा क्यं माकर्णमुखाद् ॥ अ०
 ॥ ४८ ॥ ततः ॥ स क्रोधप्राहुर्यैत्यानां अधिपं धूम्रलोचनं ॥ ३ ॥
 हे धूम्रलोचना अत्वं स्वसेन्यपरिधारितः ॥ तामानय
 वलादुष्टं केशाकर्षणविह्वलां ॥ ४ ॥ तत्परिधारा
 दः कश्चिद्व्यदिवीतिष्ठतेऽपरः ॥ सहन्तम्योमरोवापि ॥ रामः
 यक्षोगन्धर्व एव वा ॥ ५ ॥ न ह्यपि ह्यवाच ॥ ६ ॥ तेनाहूतः ॥ ४८ ॥

सतः शीघ्रं सदैवो धूम्रलोचनः ॥ वृत्तः यस्यासहस्त्रा
 णां मसुराणां दुतं ययौ ॥ १ ॥ सदृष्ट्वा तां ततो देवीं तु हि
 नाचलसंस्थिताम् ॥ जगादोच्चैः प्रयाहातिमूलं भुभ
 निभं भयो ॥ २ ॥ न चेत्प्रीत्याप्यभवति मद्रुता रमुपैष्य
 ति ॥ ततो बलान्नयाम्येव केशाकर्षणविह्वलां ॥ ३ ॥
 हे मुवाच ॥ ४ ॥ दैत्यैश्चरेण प्रहितो बलवान्बलसंघतः

॥ स ॥ बलान्नयसिमा मेव तत किं ते क रो म्प हम् ॥ ११ ॥ अ. अ.
 ॥ ४५ ॥ क्त्वा ॥ १२ ॥ इत्युक्त सोभ्यधवा नाम सुरोध्रमलोच
 न ॥ हुंकारेणैव तां मस्मसा चकारां विकृतत ॥ १४ ॥
 अथ कुद्रुमहासैर्मम सुराणां तथां विका वर्वर्षसा
 यकेलीशरीस्तथाशक्तिपरश्चधैः ॥ १४ ॥ ततो धृतसठ ॥ १५ ॥
 कोपात्कृतवानाहं सुभैरवं ॥ पपाता सुरसेनायां सिंहो दे ॥ ४६ ॥

मा खवाहनः ॥ १५ ॥ कांश्चित्क एप्रहारेण देत्यानां सेनवा
 परान् ॥ आक्रान्ता धाधरेणान्मासजघान महामुरान्
 ॥ १६ ॥ केषां चित्पाट्यामासनखैः कोष्ठानि केशरा ॥ त
 थातलप्रहारेण शिरांसि कृतवान्मथक् ॥ १७ ॥ विचित्र
 बाहुशिरसः कृतान्तेन तथापरे ॥ पपोच रुधिरं कोष्ठार
 न्येषां धृतकेसर ॥ १८ ॥ क्षरीणतद्वलं सर्वं क्षयं नीतं म

॥ स ॥ हात्मना ॥ तेन क के सरिणा देव्या वाहने नाति कोपना ॥ अ ॥
 ॥ १० ॥ ॥ ११ ॥ श्रुत्वा तमसुरं देव्या निहतं धूमलोचनं ॥ वलंच
 क्षयितं हस्तं देवी के सरिणा ततः ॥ १२ ॥ चुकोपैह त्पा
 धिपतिशुभः प्रसु रिता धारः ॥ आहापयामास च ते
 चं मुं गौमहासुरौ ॥ १३ ॥ हे चंड हे मुंड वलैर्वहुभिः परि
 वारितौ ॥ तत्र गच्छत गत्वा च साममानीयतां लघु ॥ १४ ॥

॥ १५ ॥ केशोष्वाकृष्य वध्वा वायुदिवः शंसमोयुधि ॥ तदा
 शोषा युधैः सर्वैरसुरैर्विनिहृत्य तां ॥ १६ ॥ तस्या हतायां
 दुष्टायां सिंहे च विनिपातिते ॥ शीघ्रमागम्य तां वद्रा
 गृहीतामथां विकाम् ॥ १७ ॥ इति श्री मार्कण्डेय पुरा
 णे सावर्णि को मन्वन्तरे देवी माहात्म्ये कप्रलोचन
 वधो नाम चतुर्थोऽध्यायः ॥ १८ ॥ उवाच ॥ १९ ॥ श्लोकः ॥ २० ॥

॥ स ॥ एवं ॥ २४ ॥ एवमादित ॥ ४१ ॥ ॐ ॥ अतिविस्तार ॥ १ ॥ अ०
॥ ११ ॥ आहसास्तेततोदेव्याश्च उग्रपुत्रो गमा ॥ चतुरंगव
लोपेतायय एमुद्यतायुधा ॥ २ ॥ दृष्टुस्तेततोदेवी
मीयद्रासांमवस्थितां ॥ सिंदूस्पोषास्त्रिलेन्दुशृंगे म
हत्तिकांचने ॥ ३ ॥ तेदृष्ट्वा तां सनादानुमुप्यमंचक्र
रुच्यता ॥ आकृष्टचापासिधरास्तथान्येतत्समीप ॥ ५१ ॥

गा ॥ ४ ॥ ततः कोपंचकारेच्चैरविकास्तानरीच्यति
कोपेनचास्यावहनंमखीवरोमभ्रस्तदा ॥ ५ ॥ भ्रुकु
धीकुटितस्पाललाटफलकाद्रुतं ॥ काली करालव
दनाविनिष्कांतासिपाशिनी ॥ ६ ॥ विचित्रखट्वांग
धरानरमालाविभ्रखराणां ॥ क्षिपिचर्मपरीधानाशुय
कमांसातिभैरवा ॥ ७ ॥ अतिविस्तारवदनाजिह्वाल

॥ स ॥ लनभीषणा ॥ निमग्नारक्तनयनानादाप्रतिदिष्टु ॥ अ०
॥ ५२ ॥ स्वा ॥ सावेगेनाभिपतिताघातयन्तीमहासुरान् ॥
सैन्येतत्रसुरारीणांममक्षयततद्वलं ॥ १० ॥ पश्चिं
ग्राहान्कुशग्राहियोधधंटासमन्वितान् ॥ सनादा
यैकहस्तेनमुखेचिक्षेपवारणान् ॥ ११ ॥ तथैवयोध ॥ राम ॥
नुरंगैरथंसारथिनासह ॥ निक्षिप्यवकेदृशनेश्वरं ॥ ५२ ॥

यन्पतिभैरवं ॥ ११ ॥ एकंजग्राहकेशेखग्रीवायामथ
चापंरम् ॥ पादेनाक्रम्यचैवान्ममुरसान्ममपोथयत् ॥
१२ ॥ तैर्मैक्कानिचशस्त्राणिमहास्त्राणितयासुरैः ॥
मुखेनजग्राहकृष्यादृशनेर्मैयितान्पि ॥ १३ ॥ वलि
नातद्वलंसर्वमसुराणांदुरात्मनां ॥ ममहोभक्षयच्चा
न्यानन्मांश्चातडयत्तदा ॥ १४ ॥ असिनानिहृतान्केचि

॥ स ॥ त्वेचित्खट्वांगताडिताः ॥ जगन्निर्विनाशमसुराहंता ॥ अ०
॥ १३ ॥ ग्रामिहतास्तथा ॥ १५ ॥ क्षणेन तद्वलं सर्वमसुराणां
निपातितं ॥ दृष्ट्वा चंडो भिड्द्रावतां कालीमतिभीषण
म् ॥ १६ ॥ शरवर्षे महामी मे भीमाक्षीतां महासुरा ॥ छा
दयामास चक्रेऽसुराऽहिं प्रैः सहस्रतः ॥ १७ ॥ तानि च ॥ तान् ॥
कारणनेकानि विशमानानि तन्मुखं ॥ वभ्रुर्यथार्क ॥ १८ ॥

विंशानि सुबहूनि घनोदराः ॥ १९ ॥ ततो जहृ सातिरुवा
भीमं भैरवनाहिनीम् ॥ काली करालवत्कांतर्दृष्टीं दृष्ट्वा
नोज्वला ॥ २० ॥ उत्थाय च महासिंहं देवी चंडमधावता ॥
गृहीत्वा चास्य केशेषु शिरस्तेनासिनाच्छिनत् ॥ २१ ॥
अथ मुंडो भ्रमधावतां दृष्ट्वा चंडनिपातितं ॥ तमप्यपात
यद्भूमौ साखंडाभिहतं रुवा ॥ २२ ॥ हतशेषंततः सेन्यं

॥ स ॥ दृष्ट्वा चंडं निपातितं ॥ मुंडं च सुमहावीर्यं दिशो भजे भया

॥ अ ॥

॥ ५४ ॥ नुरं ॥ २२ ॥ शिश्चंडं स्पकाली च गृहीत्वा भ्रातृमेव च ॥ प्रा

७

हृष्टं चंडा दृष्ट्वा समिप्रमभ्येत्य चंडिकां ॥ २३ ॥ मया तवा

त्रोपहतौ चंडं मुंडौ महापद्म ॥ युद्धयते स्वयं शुभं भं निशुं

भं चरुनिष्पसि ॥ २४ ॥ अथिहवाच ॥ २५ ॥ तावानीतौ त

॥ सम ॥

तो दृष्ट्वा चंडं मुंडौ महानुरौ ॥ उवाच काली कल्पाणी

॥ ५४ ॥

छलितं चंडिका वच ॥ २६ ॥ यस्मा चंडं च मुंडं च गृहीत्वा

त्वमुपागता ॥ चामुंडेति ततो लोके ख्याता देवी भविष्य

सि ॥ २७ ॥ २८ ॥ इति श्रीमार्कण्डेय पुराणे सावर्णीके म

न्वन्तरे देवी माहात्म्ये चण्डा मुंडावधो नाम सप्तमोऽध्या

यः ॥ १ ॥ उवाच ॥ २१ ॥ श्लोकः ॥ २५ ॥ एवं ॥ २७ ॥ स्वमाहितः

॥ २८ ॥ २९ ॥ अथिहवाच ॥ १ ॥ चंडे च निहते दैत्ये मुंडे च

॥ स्व ॥ विनिपातिते ॥ बहुलेशु च सैन्ये युक्षयिते स्वसुखे ॥ अ०
॥ ५५ ॥ ॥ २ ॥ ततः कोपपराधीनचेताः अंभः प्रतापवान् ॥ उद्यो
गं सर्वसैन्यानां दैत्यानामादिदेश ह ॥ ३ ॥ अथ सर्वव
ले दैत्याः षडशीतिरुदायुधाः ॥ कंबूनां चतुराशीति
निर्यान्तु खवले हंताः ॥ ४ ॥ कोटिर्वीर्याणि पंचाश ॥ रामः ॥
दसुराणां कुलानि वै ॥ शतं कुलानि धूम्राणां निर्ग ॥ ५५ ॥

कुन्तु ममाहया ॥ १ ॥ कालकाशे हं दामोर्याः का
लिकेया लथासुराः ॥ २ ॥ यद्रूपसज्जानिर्यान्तु आह
या त्वदितामया ॥ ३ ॥ इत्याहाथासुरपतिः अंभो भै
रवशासनः ॥ निर्जं गाममहासैन्यसहस्रैर्वहुभिर्हंत
॥ ४ ॥ आयातं चंडिकादृष्ट्वा तत्सैन्यमतिभीषणा ॥ ज्या
खनेः पूरयामास धरणी ॥ गगनान्तरां ॥ ततः सिंहो

॥ स ॥ महानादः मती वरुवान्नृप ॥ घंघस्वनेन तन्नादमं ॥ अ०

॥ ५६ ॥ बिकोचोपहृंहयत् ॥ १० ॥ धनुर्मासिंहघंघनां नादा
प्रतिदिश्रुत्वा ॥ निनादेभीं शरोः काली जिप्पे विला
हितानना ॥ १० ॥ तन्निनादमुपश्रुत्वा सदैव सैन्ये श्रुतिर्दि
शं ॥ देवी सिंहस्तथा काली शरोध्वे परिवारिता ॥ ॥ सप्त ॥
११ ॥ एतस्मिन्ननरेभ्यः पविना शयसुरादिषां ॥ भवत् ॥ ५६ ॥

यामरसिंहानां मतिवीर्यवलान्विता ॥ १२ ॥ ब्रह्मेशगुरु
विस्मृतांतथेदुस्य च शक्तयः ॥ शरीरेभ्यो विनिष्क्रम्य
तद्रूपैश्चंडिकां ययुः ॥ १३ ॥ यस्य देवस्य यद्रूपं यथा भूष
णवाहनं ॥ तद्धदेवहितं कृत्ति सुरान्योऽप्युमाययौ ॥
॥ १४ ॥ हंसयुक्तविमाना ये साक्षस्त्रकमंडलुः ॥ आ
याता ब्रह्मणा शक्तिर्वह्मणी साभिधीयते ॥ १५ ॥ मा

॥ स ॥ हेवरीवृषारूढात्रिशूलवरधारिणी ॥ महाहिव ० अ०
॥ ५१ ॥ लयाप्राप्ताचन्दुरेखाविभूषणा ॥ १६ ॥ कौमारीशक्ति
हस्ताचमयूरवारवाहना ॥ योद्धुमम्पाययौदैत्यान
म्बिकाग्रहूरुपिणी ॥ १७ ॥ तथैववैष्णवीशक्तिर्गुरु
परिसंस्थिता ॥ शंखचक्रगदाशाङ्खरुहस्ताभुषा ॥ रामः ॥
ययौ ॥ १८ ॥ यज्ञवाराहमनुलं रूपयाविभ्रतीहरे ॥ ५१ ॥

शक्तिः साप्यायं यो तत्रवाराहीविभ्रतीतनुं ॥ १९ ॥
नारसिंहीन्दुसिंहुस्यविभ्रतीसदृशंवपु ॥ प्राप्तातत्र
सयक्षोपक्षिप्तनक्षत्रसंहतिः ॥ २० ॥ वज्रहस्तातथै
वैन्दुगजराजोपरिस्थिता ॥ प्राप्तासहस्रनयनाय
थाशक्रस्तथैवसा ॥ २१ ॥ ततः परिवृतः स्ताभिरि
शानोदेवशक्तिभिः ॥ हन्यंतामसुराः शीघ्रंममप्री

॥ स ॥ त्पाहचंडिकां ॥ २२ ॥ ततो देवी शरीरात्तु विनिष्क्रा ॥ अ०
 ॥ ५८ ॥ ताति भीषणा ॥ चंडिका शक्तिरत्नाश्रिता शत
 निनीदिनी ॥ २३ ॥ सा चाह धूस्रजटिलमीशानम
 पराजिता ॥ दूतत्वं गच्छ भगवन्पार्श्वे शंभुनिशंभ
 यो ॥ २४ ॥ कुहि शंभुनिशंभुं च दानवावतिगर्वितौ ॥ सप्त ॥
 ॥ एतान्ये दानवास्तत्र युद्धाय समुपस्थिताः ॥ २५ ॥ ॥ ५८ ॥

त्रैलोक्यमिंदोलभतां देवास्तनुहविर्भजाः ॥ यूयं प्रया
 तुपातालं यदि जीवतुमिच्छथ ॥ २६ ॥ वलावलेपादथ
 चेद्रुवंतो युद्धकांसिणः ॥ तदा गच्छतु तपान्तुमिच्छ
 वापिशितेन व ॥ २७ ॥ यतो नियुक्ते दैनतया देव्या शि
 वस्त्वयं ॥ शिवदूती तिलोके स्मिन्ततः सारखातिमाग
 ता ॥ २८ ॥ तेषु श्रुत्वा वचो देव्याः शर्वाख्यातं महासुराः

॥ स ॥ अमर्षो पूरिता जगमुर्यं वका त्पायनी स्थिता ॥ २९ ॥ त ॥ अ ॥
॥ २९ ॥ तः प्रथममेवाग्रे शशः ऋष्टिष्टिष्टिभिः ॥ बवर्षु रुद्र
तामर्षोस्तां देवीममरायं ॥ ३० ॥ सा च तान्प्रहिता
न्वाणान्शूलशक्तिपरस्वधान् ॥ चिच्छेदलीलया
ध्मातध्वजर्मजैर्महेषुभिः ॥ ३१ ॥ तस्याग्रतस्तथा ॥ रामः ॥
कालीशूलपातविदारितान् ॥ खट्वांगपोथितां ॥ २९ ॥

श्वारीनकुर्वती व्यचरत्तदा ॥ ३२ ॥ कंभंजलुजलाक्षोप
हत्तवीर्यां नृनोजसः ॥ ब्रह्मराणीचाकरोक्षुत्रून्मेनये
नप्रधावति ॥ ३३ ॥ माहेश्वरी त्रिशूलेन तथा चक्रेण
बैष्णवी ॥ देस्मान्जघान कौमारी तथा शक्त्या तिकोप
ना ॥ ३४ ॥ ऐंद्री कुलिशपातेन शतशो देसहानवाः ॥
पितुर्विदारिताः पृथ्वां रुधिरोघप्रधर्विणाः ॥ ३५ ॥

॥ ४ ॥ लुंउप्रहारविध्वस्तादंष्ट्राग्रक्षतवक्षसः ॥ वाराहमूर ० अ०
॥ ६० ॥ त्पौन्मपतंश्चक्रेणचविदारिताः ॥ ३६ ॥ नखैर्विदारि
तांश्चान्मान्मक्षयंतीमहामुरान् ॥ नारसिंहीचचार
जोनादापूर्णदिगंवरा ॥ ३७ ॥ चंडादहासैरमुराः शि
वदूतभिदूषिताः ॥ पेतुः पृथिव्यां पतितान् स्तान्श्चुखा ॥ रामः
दायसातदा ॥ ३८ ॥ इतिमातृगणांकुंडंमर्दयंतंमहा ॥ ६० ॥

मुरान् ॥ दृष्ट्वाभ्युपायैर्वि विधैर्नैश्वदेवांसैनिकाः ॥
३९ ॥ पलायनपरां दृष्ट्वादेत्यान्मातृगणार्दितान् ॥
योऽक्रुमभ्याययोऽक्रुद्रोरक्तबीजोमहामुरः ॥ ४० ॥ रक्त
विंदुर्वेदाभ्रमोपततस्पर्शरित ॥ समुत्पतन्तिमेदि
न्यास्तत्समाणास्तदासुरः ॥ ४१ ॥ पुपुधेसगदापाणि
रिंदुशक्त्यामहामुरः ॥ ततश्चैंद्रीस्त्ववज्रेणारक्तबीज

॥ स ॥ मताउयत् ॥ ४२ ॥ कुलिशेन हतस्याशुवहुश्रावशे ॥ अ ॥
 ॥ ई ३ ॥ शितं ॥ समुत्तस्थुस्ततो योधास्तद्रूपास्तसराक्रमाः ॥
 ॥ ४३ ॥ यावंतः पतितस्तस्य शरीरात्तक्तविंदवः ॥ ता
 वंतपुरुषा ज्ञातास्तर्क्ष्य बलविक्रमाः ॥ ४४ ॥ ते वा
 पि पुपुधुस्तत्र पुरुषारक्तविंदवाः ॥ समं मातृभिर ॥ सप्त ॥
 त्यग्रशस्त्रापातातिभीषणाम् ॥ ४५ ॥ पुनश्च वच ॥ ई ॥

पातेन क्षतमस्य शिरो यदा ॥ ववाहरक्तं पुरुषास्ततो
 ज्ञाता सहस्रसः ॥ ४६ ॥ वेध्नवी समरे चैनं चक्रेणाभि
 जघान ह ॥ गदया ताडयामास ऐंहीतमसुरेश्वरं ॥ ४७ ॥
 वेध्नवी चक्रभिन्नस्फुरधिरस्त्रावसंभवे ॥ सहस्रशो
 जगघ्ना प्रतप्तमाहौर्महासुरैः ॥ ४८ ॥ शक्त्या जघा
 न कौमारी वाराही च तथा सिना ॥ माहेश्वरि त्रिशूले

॥ स ॥ नरक्तवीजं महासुरं ॥ ५८ ॥ सचापि गह्वरा दैत्य सर्व ॥ अ०
॥ ५९ ॥ एवाह न तथ कृ ॥ मातृ ॥ कोप समाविष्टो रक्तवी
जो महासुर ॥ ५९ ॥ तस्याहतस्त्वबहुधा शक्तिश्रुत्वा
दिभिर्भुवि ॥ पपात यो वै रक्तो घस्तेनास ॥ अतः शो
सुरा ॥ ५९ ॥ तैश्चासुरास्त्वसंभूते रसुरैः सकलं जगत् ॥ ताम ॥
॥ आप्तमासीत्ततो देवा भयमाजगुह्यतमं ॥ ५९ ॥ ॥ ५९ ॥

तान् चिद्यस्मान् सुरान् दृष्ट्वा चंडिका प्राह स्तत्त्वरं ॥ उवा
च काली चामुं उं विस्तीर्णा वदनं कुरु ॥ ५९ ॥ मरुत्स
पात संभूता नरक्त विंदून् महासुरान् ॥ रक्तविंदोः प्र
तीच्छत्वं वक्त्रेणानेन वेगिना ॥ ५९ ॥ भक्षयंती चार
णोत्तदुत्पन्ना महासुरान् ॥ एवमेव भक्षयं दैत्यः क्षी
णरक्ते गमिष्यति ॥ ५९ ॥ भक्ष्यमाणा स्त्वया चोग्रा

॥ स ॥ नचात्पत्संतिचापरे ॥ ६ ॥ सुत्कातांततोदेवीश्लेन ॥ ७ ॥
॥ ६ ॥ मिजघानतं ॥ १ ॥ मुखेनकालीजगृहेरक्तबीज
स्यशोणितं ॥ ततोसावाजघानाथगदयात्रचंडि
कां ॥ १ ॥ नचास्यावेदनांचक्रेगदापातोत्सिकाम
पि ॥ तस्याहृतसदेहाजुवहुमुखावशोणितं ॥ १ ॥ राम ॥
यतस्ततस्रक्रेणचामुंठासप्रतीकृति ॥ मुखेसमु ॥ ६ ॥

हृतायेस्पास्तपातान्महासुराः ॥ १ ॥ तांश्चखादाथ
चामुंठापपोतसचशोणितं ॥ देवीश्लेनवज्रे
णावारोसिमिदृष्टिमि ॥ ६ ॥ जघानरक्तबीजन्तं
चामुंठापीतशोणितं ॥ सपपातमहीपृष्ठेशस्रसं
घसमाहृत ॥ ६ ॥ नीरक्तश्चमहीपालरक्तबीजोम
हासुरः ॥ ततस्तेहर्षमनुलंमवापुष्विदृशानृप ॥

॥ स ॥ ई२ ॥ तेषां मातृगणो जातो न नर्तो मृ प्रहो हृतः ॥ ई३ ॥ अ०
 ॥ ई४ ॥ ॥ ॥ इति श्री मार्कण्डेय पुराणे साधारणिके नवमोऽध्यायः ॥ ॥
 देवी माहात्म्ये रक्तबीजवधो नामाऽष्टमोऽध्यायः ॥ ॥
 उवाच ॥ १ ॥ अर्चुः ॥ १ ॥ श्लोकः ॥ ई२ ॥ एवं ई३ ॥ एवमादि
 तः ॥ ५०२ ॥ ॥ ततो वाच ॥ १ ॥ विचित्रमिदमाख्यातं ॥ ॥
 भगवन्भवतामम ॥ देव्याश्चरितमाहात्म्यं रक्तबीज ॥ ई४ ॥

वधाश्रितम् ॥ २ ॥ भूयश्चेच्छाम्यहं श्रोतुं रक्तबीजे निपा
 तिते ॥ चकार भुंमो यत्कर्म निभुंभश्चातिकोपनः ॥ ३ ॥
 अयिरुवाच ॥ ४ ॥ चकार कोपमनुलं रक्तबीजे निपा
 तिते ॥ भुंभासुरो निभुंभश्च हतेश्वर्येषु चाहवो ॥ ५ ॥ ह
 ममानं महासैन्यं विलोक्या मयं मुहुरुन् ॥ अभ्यधा
 वन्निभुंभो धमुरमया सुरसेनया ॥ ६ ॥ तस्याग्रतस्त

॥ स ॥ थापहेपार्श्वयोश्चमहासुरः ॥ संदष्टौष्टुटाः कुद्राह ॥ अ०
॥ ६१ ॥ नुंदेवीमुपाययुः ॥ १ ॥ आजगाममहावीर्यः ॥ अंभो
पिस्ववलेर्हतः ॥ तिहंतंचरिकाकोपात्कृत्वायुं न
मात्तमिः ॥ ८ ॥ ततोयुद्धमतीवासीद्देव्याः ॥ अंभनिअंभ
योः ॥ शस्त्रवर्ममतीवोग्रं मेघयोस्त्रिवर्षतोः ॥ ९ ॥ चि ॥ एम ॥
केदस्तासुरान्स्ताभ्यांचरिकास्वशरोत्करो ॥ ताड ॥ ६२ ॥

यामासचांगेगुशस्त्रौघैरसुरैश्चरो ॥ १० ॥ निअंभो
निशितंखड्गचर्मचादायमुप्रमं ॥ अताडयन्मूर्ध्नि
हंदेव्यावाहनमुत्तमं ॥ ११ ॥ ताडितेवाहनेदेवीशुरा
णामिमुत्तमं ॥ निअंभस्याअचिकेदुचर्मचाप्पहृचं
दुकं ॥ १२ ॥ छिन्नेचर्मणिखड्गेचशक्तिंचिकेदुसोमु
ह ॥ तामप्यस्यदिधाचक्रेचक्रेणामिसुरवागतां ॥ १३ ॥

॥ स ॥ कोपाध्मातोनिशुंभोथश्रुलंजग्राहृद्वानवः॥ आ ॥ अ०
॥ ईई ॥ यातंमुष्टिपातेनदेवीतद्याप्यक्षरंयत्॥ १३॥ आ
विध्माथगदांसोपिचिक्षेपचंडिकांप्रति॥ सापिदेव्या
विश्रलेनमिन्नाभस्मत्वमागता॥ १४॥ ततःपरम
स्तंतामायांतंदैत्यपुंगवं॥ आहृतदेवीवारौचिरपा॥ १५॥
तयतभूतले॥ १६॥ तस्मिन्निपतितेभूमेनिशुंभेभू॥ ईई॥

मविक्रमे॥ श्रातर्यतीवसंकुद्रप्रययोहंतुमंकिकां
॥ १७॥ सरथस्यतथासुचेष्टुहीतपरमायुधैः॥ भुजे
रष्टाभिरतुलैपाप्याशेषैर्वभौनमः॥ १८॥ तमायांतं
समालोक्यदेवीशंखमवाहयत्॥ ज्वाशब्दं चापिधनु
षश्चकारातीवदुःसहं॥ १९॥ पूरयामासककुभोनि
जघंयस्वनेनचा॥ समस्तदैत्यसैन्यानांतेतोवधवि

॥ स ॥ धायिना ॥ १५ ॥ ततः सिंहो महानादेत्पाजिते महा

० अ०

॥ ६७ ॥ मदैः ॥ पूरयामास गगनं गांतथैव हि शो दृश ॥ २० ॥

६

ततः काली समुत्पत्त्या गगनं क्षमामताऽयता ॥ करभ्यां

तन्निनादेन प्राक्स्वनास्तेति रोहिता ॥ २१ ॥ अद्य दृ

हासमशिवं शिवदूती च कारुणा ॥ तैः शब्दैः सुरास्त्रे सु

॥ राम ॥

शुभः कोपं परं ययो ॥ २२ ॥ रात्मनिष्ठतिष्ठेति व्या

॥ ६७ ॥

जहारां विकायदा ॥ तदा जयेत्समिहितं देवैराकाश
संस्थितैः ॥ २३ ॥ अंभेनागत्य यागं किर्मुक्ता ज्वालाति
भीषणा ॥ आयांती वरिहू कृपाभासानिरस्ताम होत्वा
कया ॥ २४ ॥ सिंहनादेन अंभस्य ध्या प्रलीकं त्रयांतरं ॥
निर्घातनिः स्वनाद्योरोजितवानवनीपते ॥ २५ ॥ अंभ
उक्तान् शरान् देवी अंभस्तत्प्रहितान् सुरान् चिच्छे

॥ स ॥ दत्त्वोरुगैः शतशोथसहस्रसः ॥ २६ ॥ ततः सा चंडिका ॥ अ०
 ॥ ६ ॥ कुद्राश्रलेनाभिजघानतं ॥ सतदाभिहतोभूमोमृ
 षितो निपपातह ॥ २७ ॥ ततो निशुंभः संप्राह चेतना
 मानकार्मुकः ॥ आजघानशूरैर्देवीकालीं केशरिणं
 तथा ॥ २८ ॥ पुनश्च कृत्वा बाहूनामयुतं दनुजेश्वर ॥ २९ ॥
 चक्रायुधेन दनुजशूरादयामास चण्डिकां ॥ ३० ॥

ततो भगवती कुद्रादुर्गादुर्गातिनाशिनी ॥ चिच्छेदतानि
 चक्राणि स्वशूरैः सायकांश्चतान् ॥ ३१ ॥ ततो निशुंभो वीर्येण
 नगरा माहाय चंडिकां ॥ अभ्यधा बलवैरुतुं दैत्यसेनास
 मावृतः ॥ ३२ ॥ तस्यापतत एवाश्रुगदां चिच्छेद चंडिका
 खड्गेन शितधारेण स च शूलं समाददे ॥ ३३ ॥ शूलं ह
 स्तं समायातं तं निशुंभममरार्दनं ॥ हृदिविष्माधश्रलेन

॥ स ॥ वेगाविद्वेनचंडिका ॥ ३३ ॥ भिन्नस्पतस्पश्रलेनहृदया
 ॥ ६६ ॥ न्तिःसुतोपरा ॥ महाबलोमहावीर्यस्तिष्ठेतिप्रह्वो
 वदन् ॥ ३४ ॥ तस्मिन्निष्क्रामतोदेवीप्रहस्पस्वनवत्तन-
 शिरश्चिच्छेदखंडेनततोसावपतदुवि ॥ ३५ ॥ ततःसिं
 हश्चाखोदोग्रदंष्ट्राशुलशिरोधरान् ॥ असुरास्तांस्त
 थाकार्त्त ॥ शिवदूतीतथापरा ॥ ३६ ॥ कोमारीशक्ति

निर्भिन्नाः केचिन्नेश्वरमहासुराः ॥ बुध्नारणीमंत्रपूतेन
 तोयेनान्येनिराकृताः ॥ ३७ ॥ माहेश्वरीत्रिशूलेनभिन्ना
 पेतुस्तथापरे ॥ वाराहोतुंडघातेनकेचिच्चूर्णीकृता
 अवि ॥ ३८ ॥ खंडंखंडंचचक्रैरावेष्टान्मादानवाः कृताः
 वज्रैराचैंद्रीहस्ताग्रविमुक्तेनतथापरे ॥ ३९ ॥ केचिद्वि
 जेअसुराः केचिन्नष्टामहाहवात् ॥ भक्षिताश्चापरे

॥ स ॥ काली शिवदूती मृगाधिपैः ॥ ४० ॥ ॥ हतिमावर्कयेयु ॥ अ०
 ॥ ७० ॥ एषोसावर्णिः कामचंतरे देवीमाहात्म्ये निशुंभवधीना ॥ १०
 मज्जिमोऽध्यायः ॥ ४० ॥ उवाच ॥ २॥ श्लोकः ॥ ३० ॥ एवं ॥ ४०
 स्वमादितः ॥ ५४ ॥ ॥ ॥ अथिस्तवाच ॥ १॥ निशुंभं निह
 तं दृष्ट्वा भ्रातरं प्राणसंमितं ॥ हन्यमानं वलं चैव शुंभकु ॥ १०
 श्रोत्रवीक्ष्य च ॥ २॥ वलावलेषा दुष्टे त्वं मादुर्गो गर्वमाव ॥ ७० ॥

ह ॥ अन्येषां वलुमाश्रित्य यद्भ्रसेयातिमानिनी ॥ ३०
 देवुवाच ॥ ४॥ एकैवाहं जगत्पत्रद्वितीया काममापरा
 पश्येतादुष्टमस्येव विशंत्यो मद्विभ्रतयः ॥ ५॥ ततः स
 मस्तास्ता देवो ब्रह्मरणी प्रमुखालयं ॥ तस्या देव्यास्त
 नाजगमुरेकैवासीत्तदां विकारः ॥ ६॥ देवुवाच ॥ ७॥ अ
 हं विभ्रत्या बहुभिरिह लूते र्यदा स्थिता ॥ तत्संहृतं म

॥ स ॥ वैकेवतिष्टाम्याज्ञौष्टिरोभव ॥ ८ ॥ अथिहवाच ॥ ९ ॥ त ॥ अ ॥
॥ ११ ॥ तः प्रवृत्तेषु देव्याः अंभस्चोभयोः ॥ पश्यतां सर्व ॥ १० ॥
देवानां मसुराणां च दारुणां ॥ ११ ॥ शरवर्षैः श्रितैः शा
स्त्रेस्तथास्त्रैश्चैव दारुणैः ॥ तयोर्मुद्रमभूद्रूपसर्वलो
कभयंकरं ॥ १२ ॥ दिव्यामखाणि शतशो मुमुचे पा ॥ १३ ॥
मथां विका ॥ वभंजतानि दैतेन्दुस्तस्य तीघातक ॥ १४ ॥

र्तुमि ॥ १२ ॥ मुक्तानितेन चास्त्राणि दिव्यानि परमेश्व
री ॥ वभंजलीलयेवोय हुंकारे चारुणादिभिः ॥ १३ ॥ त
तश्शरशतैर्देवीमाच्छादयत सोऽमरः ॥ सापितलकुपि
ता देवी धनुश्चिच्छेदचेष्टुभिः ॥ १४ ॥ छिन्ने धनुषि दैते
द्रुस्तथा शक्तिमथा ददे ॥ चिच्छेद देवी चक्रेणातामप्य
स्य कर्तुं स्थिता ॥ १५ ॥ ततः खड्गमुपादाय शतचंद्रचभा

॥ ४ ॥ नमः॥ अभ्यधावत्तदा देवी दैत्यानामधिपेश्वरः॥ **१० अ०**
॥ १२ ॥ द्वा॥ तस्यापतत एवाश्रवः चिच्छेद चंडिका॥ धनुर्म
 त्तैः शितैर्वीरौ श्वर्म चार्क करामलम्॥ **११ ॥** हताश्वः स
 तदा दैत्यश्चिन्नधन्वा विसाराथिः॥ जग्राह मुद्रं घो
 रमं विकानिधनो घतः॥ **१२ ॥** चिच्छेद पततस्तस्मिन् मुद्रं
 निशितैः शरैः॥ तथैपि सोऽभ्यधावत्तां मुष्टिमुच्यन्ते **॥ १२ ॥**

गवान्॥ **१३ ॥** समुष्टिं पातयामास हृदये दैत्यपुंगवः॥
 दैव्यास्तंसापि सा देवी तलेनोत्सृज्यतां जयत्॥ **१४ ॥** तल
 प्रहाराभिरुतो निपपातमहीतले॥ स दैत्यराजः सह
 सा पुनरेव तथोत्थितः॥ **१५ ॥** उत्पत्सु च प्रगृह्योच्चैर्दै
 वीं गगनमास्थितः॥ तत्रापि सानिराधारा युयुधेतेन च
 ठिका॥ **१६ ॥** निपुडं रवेतदा दैत्यचंडिका च परस्परम्॥

॥ स ॥ चक्रतुः प्रथमं यद्गुं निविस्मयकारकं ॥ २३ ॥ ततो नि ॥ अ०
॥ १३ ॥ उद्गुचिरेकत्वातेनां विकासह ॥ उत्पाद्यधामया ॥ १०
मासचिक्षेपधराणीतले ॥ २४ ॥ संक्षिप्तो धराणी प्राप्स
मुष्टिमुप्यम्पवेगतः ॥ अभ्यधावतदुष्टात्मा चंरिका
निधनेच्छया ॥ २५ ॥ तमायां तंततो देवी सर्वदेवता ॥ रामः ॥
नेश्वरं ॥ जगत्यां पातयामास भित्वा शूलेन वक्षसि ॥ २६ ॥

२६ ॥ सगता सुः पपातोर्मां देवी शूलाग्रविक्षतः ॥ चाल
यन्सकलां पृथ्वीं सा विद्धि पांसपर्वतां ॥ २७ ॥ ततः प्रस
न्नमखिलं हते तस्मिन्दुरात्मनि ॥ जगत्त्वा थ्यमतीवा
पनिर्मलं चापवन्नभः ॥ २८ ॥ उत्पातमेधास्तोत्काये
प्रागाशं स्तेसमं ययुः ॥ सारितो मार्गं वाहि न्यस्तस्थासं
स्तत्र पातिते ॥ २९ ॥ ततो देवगणा सर्वे हर्षं निर्भरमा

॥ स ॥ नसाः ॥ वभ्रुर्निर्हतेतस्मिगंधर्वीललितंजगः ॥ ३० ॥ ० अ०
॥ १४ ॥ अवाहयंस्तथैवान्मेननृतुश्चापसरोगरा ॥ ववुः प्रण ॥ ११
स्तथावातासुप्रभोश्चैद्वाकरः ॥ ३१ ॥ जज्वलुश्चा
ग्नयश्शांताश्शांतादिज्जनितस्वना ॥ ३२ ॥ ० ॥ इति
~~श्रीमार्कंडेयपुराणेसावित्रीकर्मचतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥~~
~~स्मृत्युंभवधोनामहृदयः ॥ १० ॥ अथाव ॥ १४ ॥~~

अर्धो ॥ १ ॥ श्लोकाः ॥ ११ ॥ एवं ॥ १२ ॥ एवमादितः ॥ १३ ॥
॥ १४ ॥ अथैवमवाच ॥ १५ ॥ देव्याहतेतत्रमहासुरेन्द्रेसेन्द्रा
सुरावन्दिपुरोगमास्तां ॥ कात्पायनीं तुष्टुवुरिष्टला
भादिकासिवक्रान्तविकासितासाः ॥ १६ ॥ देवीप्रपन्न
नार्तिहरेप्रसीदप्रसीदमातर्जंगतोखिलस्मा ॥ प्रसीद
विश्वेश्वरिपाहिविश्वंत्वमीश्वरीदेविचराचरस्मा ॥ १७ ॥

॥ स ॥ आधारभूता जगतस्त्वमेकामहास्वरूपेणायतस्थिता ॥ अ०
॥ ७१ ॥ सि ॥ अपांस्वरूपस्थितया त्वेयेतदाप्पायते कृत्स्नमलं ॥ ११
चवीर्यं ॥ ४ ॥ त्वंवैश्ववी शक्तिरनंतवीर्यो विश्वस्वीर्ज
परमासिमाया ॥ संमोहितं देवि समस्तमेतत्त्वंवैप्रसन्ना
भुवि मुक्तिहेतुः ॥ ५ ॥ विद्याः समस्तास्तव देवि भेदाः ॥ ६ ॥
खियः समस्ताः सकला जगत्सु ॥ त्वये कदा पूरितं ॥ ७ ॥

वयेतत्कातेस्तुतिः सत्प्रपरापरोक्तिः ॥ ८ ॥ सर्वभूता
यदा देवी स्वर्गमुक्तिप्रदायिनी ॥ त्वं सुता सुतये कात्वा भ
वंति परमोक्तयः ॥ ९ ॥ सर्वस्वबुद्धिरूपेण जनस्पृहसिं
स्थिते स्वर्गोपगं देवि नारायणि नमोऽस्तुते ॥ १० ॥ क
लाकाष्ठादिरूपेण परिणामप्रदायिनी ॥ विश्वस्योपर
तौ शक्ते नारायणि नमोऽस्तुते ॥ ११ ॥ सर्वमंगलमांग

॥ स ॥ ल्पे शिवे सर्वार्थसाधके ॥ शरणे मं व के गोरी नाराय ॥ अ ॥
॥ १६ ॥ शिव नमोऽस्तुते ॥ १७ ॥ सृष्टि स्थिति विनाशानां शक्ति
भूते सनातनी ॥ गुणत्रये गुणमये नारायण नमोऽ
स्तुते ॥ १८ ॥ शरणगत दीनार्तपरित्राण परायणे ॥ स
र्वस्मार्ति हरे देवि नारायण नमोऽस्तुते ॥ १९ ॥ हंस युक्त ॥ राम ॥
विमानस्येव स्नानी रूपधारिणी ॥ कौशाम्भ ॥ क्षरि के ॥ २० ॥

देवि नारायण नमोऽस्तुते ॥ २१ ॥ विशाल चंद्रा हि धरे
महावृषभवाहिनी ॥ माहेश्वरी स्वरूपेण नारायण
नमोऽस्तुते ॥ २२ ॥ मयूर कुकुट धरे महाशक्ति धरे न
घे ॥ कौमारी रूप संस्थाने नारायण नमोऽस्तुते ॥ २३ ॥
शंखचक्रगदाशार्ङ्ग गृहीत परमायुधे ॥ प्रसीद वैष्णव
वीरूपे नारायण नमोऽस्तुते ॥ २४ ॥ गृहीतो ग्रमण च

॥ व ॥ केदंष्ट्राकृतवसुंधरो ॥ वराहसूत्रपिण्डिशिवेनारायणिनमो ॥ अ०
॥ ११ ॥ सुते ॥ ११ ॥ नृसिंहरूपिणोऽष्टोराहं तुंदैत्मान्कृतोऽघमे ॥ ११
त्रैलोक्यत्राणासहितेनारायणिनमोऽस्तुते ॥ १२ ॥ कि
राट्पिनीमहावज्रेमहस्वनयनोज्ज्वले ॥ वृत्रपाराह
रत्नेन्द्रीनारायणिनमोऽस्तुते ॥ १३ ॥ शिवदूतीस्वरूपे ॥ रा० ॥
राहृतदैत्यमहावले ॥ घोररूपेमहारावेनारायणि ॥ १४ ॥

नमोऽस्तुते ॥ १५ ॥ दंष्ट्राकरालवदनेशिशिरोमाला
विभूषणो ॥ चामुण्डेमुखाऽमथनेनारायणिनमोऽस्तुते
॥ १६ ॥ लक्ष्मिलज्जेमहाविष्येऽग्रेऽष्टुष्टिस्वधेध्रुवे ॥
महारात्रिमहाविष्येनारायणिनमोऽस्तुते ॥ १७ ॥ मेधे
सरस्वतिवरोभूतिवाभ्रवित्तमसि ॥ नियतेत्वं प्रसीदं
नारायणिनमोऽस्तुते ॥ १८ ॥ सर्वस्वरूपे सर्वेशे सर्वेशे

॥ स ॥ क्तिसमन्विते ॥ भयेभ्यस्त्राहि नो देवि दुर्गे देवि नमोऽ ॥ अ०
॥ १८ ॥ स्तुते ॥ २४ ॥ एतत्ते वदनं सौम्यलोचनत्रयभूषितं ॥ पा ॥ १३
तुनः सर्वभीतिभ्यः कात्यायनि नमोऽस्तुते ॥ २५ ॥ ज्वा
लाकरालमलग्नमशेषासुरसदनं ॥ विशलपातु नो
भीतिर्भद्रकालिनमोऽस्तुते ॥ २६ ॥ हिनंति हेतुमते ॥ २७ ॥
जांसि स्वनेनापूर्यया जगत् ॥ साधय पातु नो देवि ॥ १८ ॥

पापेभ्यो नः सुतानिव ॥ २७ ॥ असुरास्तृग्वशापंकच
चिंतस्तेकरोम्यहं ॥ शुभाय खड्गो भवतु चंद्रिकेत्यान
तावयं ॥ २८ ॥ ते गानशेषानपहंसितुष्टारुह्यतु कामा
न्सकलानभीष्टान् ॥ त्वामाश्रितानां न विपन्नराणां
त्वामाश्रिता ह्यश्रयतां प्रयांति ॥ २९ ॥ एतत्कृतं य
त्कदनं त्वया च धर्मद्विषां देवि महासुराणां ॥ रूपैरने

॥ स ॥ कैर्वहधात्ममूर्तिर्हृत्वांसिकेतस्य करोतिकात्मा ॥ ३० ॥ **अ०**
॥ ७५ ॥ विद्यासुशास्त्रेषु विवेकहीनेषु चाप्युवाक्येषु च कात्वं ॥ ११
दया ॥ ममत्वगर्तेति महांधकारे विभ्रामयत्पेतदनी
वविश्वं ॥ ३१ ॥ एसांसि यत्रो ग्रविद्याश्चानागा यत्रारयो ह
सुवलानियत्र ॥ हावानलो यत्र तथा ध्विमध्ये तत्र ॥ **॥ राव ॥**
स्थिता त्वंपरिपासि विश्वं ॥ ३२ ॥ विश्वेश्वरी त्वंपरिपा ॥ ७६ ॥

सि विश्वं विश्वात्मिकाधारयसीति विश्वं ॥ विश्वेशविं
द्याभवती भवन्ति विश्वाश्च यावेत्वयि भक्तिनम्रा ॥ ३३ ॥
देवी प्रसीद परिपालय नो रिभीतेर्नित्यं यथा सुखधा ह्य
नैव सप्य ॥ पापानि सर्वजगतां प्रशमनया सुउत्पात ॥
पाकजानितांश्च महोपसर्गां न ॥ ३४ ॥ प्रणतानां प्रसीद
त्वं देवि विश्वाति हरिणि ॥ त्रैलोक्यवासिनामीद्रे लो

॥ स ॥ कानां वरदा भव ॥ ३५ ॥ देवुवाच ॥ ३६ ॥ वरदा हं सुरग ॥ अ ॥
॥ ६० ॥ रागावरं यन्मनसे च ॥ संहृणुध्व प्रयच्छामि जगता ॥ ३७ ॥
मुपकारकम् ॥ ३८ ॥ देवा उवाच ॥ ३९ ॥ सर्वो वाधाप्रश
मनं त्रैलोक्यस्याखिलेश्वरि ॥ एवमेव त्वया कार्यं म
स्मद्देवि विनाशानम् ॥ ४० ॥ देव उवाच ॥ ४१ ॥ वैवस्वते तरे ॥ राम ॥
प्राप्ते अष्टाविंशति मे युगे ॥ शुभो नि शुभो देवान्पातु ॥ ४२ ॥

स त्स्येते महासुरौ ॥ नंदगोपगृहे जाता यशोदा गर्भे सं
भवा ॥ ततस्तौ नाशयिष्यामि विंध्याचलनिवासिनी
॥ ४३ ॥ पुनरप्यतिरौद्रेण रूपेण पृथिवीतले ॥ अवती
र्य ह निष्पामि वै प्रचिन्तांस्तदा नवान् ॥ ४४ ॥ भक्षयं
त्वाश्च तानुग्रान् वै प्रचिन्तांस्तदा महासुरान् ॥ रक्तादंताभ
वियंति दाडिमीकुसुमोपमा ॥ ४५ ॥ ततो मान्देवता

॥ ४॥ स्वर्गो मर्त्यलोके च मानवाः ॥ सुवन्तो व्याहरिष्यन्ति स ॥ अ०
 ॥ ५॥ तत रक्तदन्तिकाः ॥ ४५ ॥ भूयश्च शतवार्षिक्यामनाह ॥ ११
 ध्यामनं भूमिः ॥ मुनिभिः संसृता भूमौ संभविष्याम्य
 यो निजा ॥ ४६ ॥ ततः शतेननेत्राणां निरीक्षिष्यामि
 यमुनीन् ॥ कीर्तयिष्यन्ति मनुजाः शताक्षीमिति ॥ ४७ ॥
 मां ततः ॥ ४८ ॥ ततो ह्मरिविलं लोकमात्मदेहसमु

दुर्वै ॥ मरिष्यामि सुराः शकैरावृष्टे प्राणधारकैः ॥ ४९ ॥
 शाकं भरीति विख्याता तदा यास्याम्यहं भुवि ॥ तत्रैव
 च वधिष्यामि दुर्गं मारुतं महासुरं ॥ ५० ॥ दुर्गा देवीति
 विख्यातं तन्मेना भविष्यति ॥ पुनश्चाहं यदा भीमं रूपं
 कृत्वा हिमाचले ॥ ५१ ॥ रक्षांसि भक्षयिष्यामि मुनीनां
 प्राणकारणतः ॥ तदा मां मुनयः सर्वे स्तोष्यन्त्यानम्रम्

॥ ह ॥ तय ॥ ११ ॥ भोमादेवीतिविरह्यातंतन्मेनामभविष्यति ॥ १३ ॥
॥ ८२ ॥ ॥ यथासुरास्यैवेलोकोमेमहावाधांक रियति ॥ १२ ॥
तदाहंभ्रामरीरूपं कृत्वा संख्येययदृपदं ॥ त्रैलोक्यस्य
हितार्थोयवधिष्यामिमहासुरं ॥ १३ ॥ भ्रामरीतिच
मांलोकास्तदास्तोष्यंतिसर्वतः ॥ इत्थंयदायदावा ॥ १४ ॥
धादानवोत्थाभविष्यति ॥ १४ ॥ तदातदावतीयाहं ॥ ८२ ॥

करिष्याम्यसि संशयं ॥ १५ ॥ ॥ इति श्रीमार्कण्डेयपुरा
णे सावर्णि के मन्वन्तरे देवी माहात्म्ये नारायण कृतं
नौमैकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥ उवाच ॥ ४ ॥ अर्धं ॥ १ ॥ श्लो
का ॥ ५० ॥ एवं ॥ ५१ ॥ एवमाहितः ॥ ५२ ॥ ॥ देवुवाच
॥ १ ॥ एमिस्तवेश्मं नित्यं स्तोष्यं ते यस्समाहितः ॥
तस्माहंसकलावाधानाशयिष्याम्यसंशयं ॥ १ ॥ मधु

॥ स ॥ कैऽभनाशं च महिषासुरघातनम् ॥ कीर्तयिष्यंति ये ॥ अ०
॥ ८३ ॥ तद्वद्वधं शुभनिशुभयोः ॥ ३ ॥ अष्टम्यां च चतुर्दश्यां ॥ १३
नवम्यां चैकचेतसः ॥ श्रोष्यंति चैव ये भक्त्या मम मा
हात्म्यमुत्तमं ॥ ४ ॥ न तेषां दुष्कृतं किंचिदुष्कृतं त्वा
न चापदः ॥ भविष्यति न हारिष्यं न चैवैष्टवियो ॥ रामः
जनं ॥ ५ ॥ शत्रुतो न भयं न स्य दस्युतो वा न एजत ॥ ६ ॥

न शस्त्रानलतो यो घातकश्चाचित्संभविष्यति ॥ ६ ॥
तस्मान्ममैतन्माहात्म्यं पठितव्यं समाहितैः ॥ श्रोत
व्यं च सदा भक्त्या परस्वल्पयनं महत् ॥ ७ ॥ उपसर्गान
शेषांस्तु महापरीसमुद्रवान् ॥ तथा त्रिविधमुत्त
पातं महात्म्यं ग्रामयेन्मम ॥ ८ ॥ यत्रैतत्सध्यते सम्प
द्भिस्तमायतने मम ॥ सदानतद्विमोक्ष्यामि सान्नि

॥ स ॥ धर्मं तत्र मे स्थितं ॥ ११ ॥ वलिप्रदाने पूजायामग्नि कार्ये ॥ ३२ ॥
 ॥ ८४ ॥ महोत्सवे ॥ सर्वं ममैतच्चरितं उच्चार्य श्राव्यमेव च ॥ १० ॥ ३२
 ॥ जानताः जानता वापि वलिपूजां तथा कृतां ॥ प्रती
 क्षिष्याम्यहं प्रीत्या वदन्ति सोमं तथा कृतं ॥ ११ ॥ शय
 त्काले महापूजा क्रियते याचवार्धिका ॥ तस्यां नृ ॥ १२ ॥
 मैतन्माहात्म्यं श्रुत्वा भक्तिसमन्वितः ॥ १२ ॥ सर्वा ॥ ८४ ॥

बाधाविनिर्मुक्तो धनधान्यसुसान्वितः ॥ मनुष्यो मत्त
 प्रसादेन भविष्यति न शंसयः ॥ १३ ॥ श्रुत्वा ममैतन्मा
 हात्म्यं तथा चोत्पत्तयः शुभाः ॥ पराक्रमं च पुद्गेषु जा
 यते निर्भयः प्रमानः ॥ १४ ॥ रिपवः संश्रयं यांति कल्पा
 र्णो चोपपद्यते ॥ नन्दते च कुलं प्रसामाहात्म्यमममश्रु
 एवताम् ॥ १५ ॥ शान्तिकर्मणि सर्वत्र तथा दुस्वप्नद

॥ स ॥ ३॥ ॥ ग्रहपीडासुचोग्रासुमाहात्म्यं मृगुयान्मम ॥ ० अ ॥
 ॥ ८५ ॥ १६ ॥ उपसर्गोऽसंमंयांतिग्रहपीडाश्चद्वारुणाः ॥ १२
 दुःस्वप्नंचनृभिर्दृष्टं सुस्वप्नमुपजायते ॥ १७ ॥ बाल
 ग्रहाभिभूतानां बालानां शान्तिकारकं ॥ संघातमे
 देचनृणां मैत्रीकारणमुत्तमम् ॥ १८ ॥ दुर्वृत्तानां म
 शोद्याणां बलहानिकारं परं ॥ रक्षोभूतपिशुचानां ॥ ८५ ॥

पठनादेवनाशनं ॥ १९ ॥ सर्वममेतन्माहात्म्यं मम सं
 निधिकारकं ॥ पशुपद्यार्घधूपैश्चुगंधदीपैस्तथोत्त
 मे ॥ २० ॥ विप्राणां भोजनैर्होमैः प्रोक्षणीयेरुर्निश
 म् ॥ अन्येष्वविबिधेर्भोगैः प्रधानैर्वत्सरेण या ॥ २१ ॥
 प्रीतिर्मे क्रियते सास्मि स हस्तु चरिते शुते ॥ शुतं ह
 रति पापानि तथा रोग्यं प्रयच्छति ॥ २२ ॥ रक्षां करोति

॥ स ॥ भूतेभ्योजन्मनां कीर्तनं मम ॥ युद्धेषु चरितं यन्मेदु ॥ अ ॥
 ॥ ८६ ॥ दृष्टेऽपि निर्वहं ॥ १३ ॥ तस्मिन् ऋते वैरि कृतं भयं पुंसं ॥ १२ ॥
 न जायते ॥ युष्माभिस्तु तयो याश्च याश्च वृषा विभि
 कृताः ॥ १४ ॥ ब्रह्मणा च कृतास्तास्तु प्रयच्छंति शुभा
 मतिं ॥ आरूपं प्रांतरे वापि दावाग्निपरिधारितः ॥ १५ ॥ एव ॥
 ॥ १६ ॥ दसुभिर्वा दृतः ॥ १७ ॥ ने गृहीतो वापि शत्रुभिः ॥ १८ ॥ ८६ ॥

हव्या घानुयातो वा वने वा वनहस्तिभिः ॥ १९ ॥ राहा
 कुट्टेन चाहप्नो वध्यो बंधगतोऽपि वा ॥ आघृणीतो
 वा वातेन स्थितः पोते महार्णवे ॥ २० ॥ पतत्सु चापि
 शस्त्रेषु संग्रामे भृशहारो ॥ सर्वा वाधा सुघोरा सुवे
 दनाभ्यर्हितोऽपि वा ॥ २१ ॥ स्मरन्ममेतच्चरितं नरो मे
 तसंकपत् ॥ मम प्रभावात्सिंहपादस्य वै वैरिण

॥ स ॥ स्तथा ॥ २१ ॥ दूरादेवपलायंते स्मरतश्चरितं मम ॥ ३० ॥ अ ॥
॥ २१ ॥ ॥ अथिहवाच ॥ ३१ ॥ ह्युक्ता सा भगवती चंडिका च ॥ १२ ॥
उविक्रमा ॥ ३२ ॥ पश्यतामेव देवानां तत्रैवांतरधी
पत ॥ तोपि देवानिरातं का स्वाधिकारा न्पथा प्र
॥ ३३ ॥ यज्ञभागभुजः सर्वे च कुर्विन्निहतायः ॥ दे ॥ ह्य ॥
त्पाश्च देव्यानिहते अंभे हो वा रिषो युधि ॥ ३४ ॥ ज ॥ २१ ॥

गद्धिर्धसकेतस्मिन्महोग्रेऽतुलविक्रमे ॥ निअंभे च
महावीर्ये शोभाः पातालमाययु ॥ ३५ ॥ एवं भगव
ती देवी सा नित्यापि पुनः पुनः ॥ संभ्रय कुरुते भूपज
गतः परियालुनं ॥ ३६ ॥ तयेत न्मोह्यते विश्वं सेव वि
श्वं प्रसूयते ॥ सा याचिता च विज्ञानं नृणां कष्टहिं प्रय
कृति ॥ ३७ ॥ व्याप्तं तयेत तत्सकलं ब्रह्मांडं मनुजैश्च

॥ ४ ॥ रामहाकाल्यामहाकालेमहामास्त्रिरूपया ॥ ३ ॥ अ ॥
 ॥ ८ ॥ सैवकालेमहामारीसैवसृष्टिर्भवत्यजा ॥ स्थि ॥ १२ ॥
 तिंकरोतिभूतानांसैवकालेसनातनी ॥ ३५ ॥ भव
 कालेनृणांसैवलक्ष्मीर्द्विप्रहागृहे ॥ सेवाभावेत
 थालक्ष्मीर्विनासायोप्रजायते ॥ ४० ॥ सुतासंप्र ॥ राय ॥
 जित्ताप्रयैधूपगंधादिभिस्तथा ॥ ददातिवित्तंपुत्रां ॥ ८८ ॥

श्रुमतिंधर्मगतिंशुभां ॥ ४० ॥ ॥ इति श्रीमार्कण्डेय
 रायोसावर्णिके मन्त्रे देवीमाहात्म्ये भगवती वाक्
 नाम धादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ उवाच ॥ २ ॥ अर्ध ॥ २ ॥ हो
 का ॥ ३१ ॥ एवं ॥ ४१ ॥ स्वनादितः ॥ ४२ ॥ ॥ अथिरु
 वाच ॥ १ ॥ एतत्ते कथितं भूपदेवीमाहात्म्यमुत्तमम् ॥
 एवं प्रभावासा देवी ययेहं धार्यते जगत् ॥ २ ॥ विघ्ना

॥ स ॥ तथैव क्रियते भगवद्विष्णुमायया ॥ तया त्वमेव वै ॥ अ०
॥ १॥ अपश्य तथैवान्ये विवोकिनः ॥ ३॥ मोक्षन्ते मोहिता ये
व मोहमेव्यंति चापरो ॥ तामुपैहि महाराज शरणं
परमेश्वरं ॥ ४॥ आराधिता सेवन्तरां भोगस्वर्गपव
र्गदा ॥ ५॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ ६॥ इति तस्य वचः श्रुत्वा ॥ एव
सुखः स नराधिपः ॥ ७॥ प्रणिपत्य महाभागं तमृ ॥ ८॥

विंशतिव्रतं ॥ निर्विस्मयं तिममत्वेन राज्यापहरण
नच ॥ ८॥ जगामास स्यास्तपसे सच वैश्वो महामुने ॥
संदर्श ॥ नार्थं मंवाय नदी प्रलिन संस्थितः ॥ ९॥ सच वै
श्वस्तपस्तेपे देवी स्तुतं परं जपन् ॥ तौ तस्मिन् मुलिने
देव्या ॥ कृत्वा मूर्तिं महो मयी ॥ १०॥ अहं एव च कतु
स्तस्या ॥ पुष्पधूपाग्नि तर्पणैः ॥ निराहारै यता हरे

॥ व ॥ तन्मनस्कोसमाहितो ॥ ११ ॥ इदुस्तो वलिं चैव निज ० अ ०
॥ १० ॥ गत्रासु गृहितं ॥ एवं समा राधयतो विभिर्वैर्वैर्यता १३
त्मनो ॥ १२ ॥ परितुष्टा जगद्वात्री प्रत्यक्षं प्राह चंडिका
॥ १३ ॥ देवुवाच ॥ १४ ॥ यत्प्रार्थ्यते त्वया भूप त्वया च
कुल नंदन ॥ १५ ॥ मत्तस्तत्प्राप्य तां सर्वं परितुष्टा दृष्ट्वा
नितत् ॥ १६ ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ १७ ॥ ततो वव्रे नृपो ॥ १८ ॥

राज्यमविभ्रंशं पश्य जन्मनि ॥ १९ ॥ अत्रैव च निजं राज्यं ह
तशत्रुवलं वलात् ॥ सोऽपि वैश्यस्ततो ज्ञानं वव्रे निर्विस्म
मानसः ॥ २० ॥ ममेत्यहमिति प्राह संगविभ्रती कार
कं ॥ २१ ॥ देवुवाच ॥ २२ ॥ स्वल्पे ह्येभिर्नृपतेस्त्वं राज्यं
प्राप्स्यते भवान् ॥ हत्वा रिपून् सबलितं तव तत्र भविष्य
ति ॥ मृतश्च भूयः संप्राप्य जन्म देवा द्विवसतः ॥ २३ ॥

॥ स ॥ सावर्णि को नाम मनुर्भवान्भुवि भविष्यति ॥ वैश्वर्य ० अ०
 ॥ १३ ॥ त्वया यश्च वरो स्मृतो भिवां हितः ॥ २४ ॥ तं प्रयच्छामि १३
 तं सिद्धे तव हानं भविष्यति ॥ २५ ॥ ~~सावर्णि को नाम~~ ॥ २
 ॥ इति दत्त्वा तयोर्देवी यथाभिलषितं वरां ॥ २७ ॥ बभू
 वा तर्हि ता सद्यो भक्त्या ताभ्यामभिष्टुता ॥ एवं देव्या वरां ॥ २८ ॥
 लब्ध्वा सुरथः क्षत्रियर्षभः ॥ २९ ॥ सूर्यो जन्म समाप्तः ॥ ३० ॥

॥ स ॥ अथ सावर्णिर्भविता मनुः ॥ २९ ॥ ॐ ॥ इति श्रीमार्क ० अ०
 ॥ १३ ॥ ~~लोके यः पुराणो सावर्णिर्को मनश्च न्तरे देवीमाहात्म्ये तु~~ १३
~~स्थवैश्वर्योर्वैश्वर्यान्नाम प्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥~~
 ॥ उवाच ॥ ॥ १ ॥ आर्षा नि ॥ ११ ॥ श्लोकाः ॥ १२ ॥ एवं ॥
 ॥ २९ ॥ एवमादिताः ॥ १०० ॥ ॐ ॥ श्रीसत्यवत् १९८० ॥ समः ॥
 शान्तिमिति मा चक्रे ४ वोज ३ ॥ शुभम् ॥ १९२ ॥

आशा भोंसले	
1.033	

ASHA ARCHIVES

ASHA ARCHIVES

1033

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ रगप्रातस्तुति ॥ ॥ पवनमान्दिरणु
गोधसितलहेममान्दिरण्वभितम् ॥ श्रीनिकटगङ्गावद्वतति
मेलः श्रीवदिनाथविसीभरम् ॥ १॥ येशशुभेराकरततिसि
दिनः धरातध्यानमहेश्वरम् ॥ श्रीवेदबुद्धापठत्वयस्तु
तिः श्रीवदिनाथविसीभरम् ॥ २॥ श्रीइन्दुचन्द्रकुवेरधु

हरकचनजोतितमुकौः श्रीवदिनाथविसीभरम् ॥ ८॥ भर्मतार
रूपसमराडलुः भर्मतचन्द्रदीवाकरी ॥ भर्मतव्यारूपमान
सः श्रीवदिनाथविसीभरम् ॥ ९॥ कुंभकुंभः धृष्टमलिमधि
धृष्टजोभरातसफल ॥ कायातिवारारूपमानसः श्रीवदि
नाथविसीभरम् ॥ १०॥ हेमपन्थकेदारिदरिसनसिद्धमुति

जन अभितम् ॥ श्रीनन्दामन्दागतीकृततिसिदिनः श्रीवदि
नाथविमोभरम् ॥ ११ ॥ श्रीवदिनाथज्युकोपन्धरात्रपद
पापाविनासनम् ॥ कोदितिरथभयहोपुल्लः रोपे प्रापेते फ
लदायकम् ॥ १२ ॥ इति श्रीवदिनाथपुणीसुति समाप्तम्
सुभः ॥ ५० ॥

1033

ASHA ARCHIVES